

Received	Reviewed	Published	Doi Number
19.04.2019	06.06.2019	30.06.2019	10.18298/ijlet.23368

**Three Novice Translators, A Children's Series:
A Triad of Graduation Project in Translation ¹**

Didem TUNA ² & Sema Dilara YANYA ³ & Cemre ÇELİK ⁴ & Begüm ÇELİK ⁵

ABSTRACT

The translation projects generally conducted under the name Graduation Project in the undergraduate programs of translation and interpretation departments offer students the opportunity to gather and apply some processes that they may encounter as translators, by combining the learning outcomes of different courses. The projects conducted in Yeni Yüzyıl University are essentially based on the translation of texts of at least 10,000 words that were not previously translated into Turkish. These projects involve the following steps: selecting the texts to be translated; justifying the selection; obtaining instructor's approval by performing a trial translation; completing the predetermined sections within the specified schedule; revising the suggested parts in line with the feedback and reviewing the revised parts with the project adviser, if necessary; performing a preliminary reading of the translated text; presenting the translation decisions in class; updating some parts of the translation in light of the suggestions from the class, if necessary; and finalizing the project, together with the introduction and conclusion sections, after the last reading is completed. In this context, the first three books from Laurie B. Friedman's *Mallory McDonald* series were translated as separate projects by three students, each of whom translated a different book. During the translation process, the students did not discuss their translation decisions. After completing the translations, they compared and discussed their decisions that were made to convey similar signs based on their semiotic analysis of the original text to arrive at a common ground; then, they communicated the outcomes to the class. Through the texts of three translators who had taken the same education, this study provides an example of how common ground may be established for translating common signs when multiple translators are involved in translating different books of the same series.

Key Words: Translation of children's series, translation education, semiotics of translation, translator decisions, *Mallory McDonald*.

¹ Bu çalışma, 2016-2017 öğretim yılında İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık Lisans Programında birbirine bağlı olarak planlanan üç farklı mezuniyet projesi temel alınarak hazırlanmış olup, 25-27 Ekim 2018 tarihlerinde Yıldız Teknik Üniversitesi'nde gerçekleşen 5. Asos Congress Uluslararası Filoloji Sempozyumu- International Symposium on Philology kapsamında "Bir Çocuk Serisinin Farklı Çevirmenlerce Aktarılması: Çözümleme, Karşılaştırma ve Uzlaşma" başlığı ile sunulmuştur.

² Doç. Dr, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık Bölümü, didem.tuna@yeniyuzuil.edu.tr.

³ Öğr. Gör, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Dil Okulu; Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, semadilara.yanya@yeniyuzuil.edu.tr.

⁴ Öğr. Gör, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Dil Okulu; Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, cemre.celik@yeniyuzuil.edu.tr.

⁵ Öğr. Gör, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Dil Okulu; Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, begum.celik@yeniyuzuil.edu.tr.

Üç Çevirmen Adayı, Bir Çocuk Serisi: Çeviri Alanında Üçlü Bir Mezuniyet Projesi

ÖZET

Mütercim Tercümanlık lisans programlarında genellikle Mezuniyet Projesi adı altında yürütülen çeviri projeleri, öğrencilere farklı derslerden edindikleri kazanımları bir araya getirerek uygulamaya koyma ve çevirmen olarak karşılaşacakları kimi süreçleri deneyimleme fırsatı sunmaktadır. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık bölümünde yürütülen projeler temel olarak kaynak dili İngilizce olan, daha önce Türkçeye çevrilmemiş ve en az 10000 sözcükten oluşan metinlerin çevrilmesi üzerine kuruludur. Projeler; çevrilecek metinlerin seçilmesi, seçimlerin gerekçelendirilmesi, deneme çevirisi yapılarak onay alınması, belirlenen takvim kapsamında öngörülen bölümlerin tamamlanması, geri bildirimler doğrultusunda önerilen bölümlerin düzeltilmesi ve gerekli durumlarda proje danışmanı ile birlikte yeniden ele alınması, çeviri tamamlandığında üzerinde bir ön okuma gerçekleştirilmesi, çeviri kararlarının bir sunum halinde sınıfla paylaşılması, gerektiğinde gelen öneriler ışığında çevirinin güncellenmesi, son okuma tamamlandıktan sonra giriş ve sonuç bölümleriyle birlikte projeye son şeklinin verilmesi gibi aşamalardan oluşmaktadır. Bu kapsamda yapılan bir çalışmada, Laurie B. Friedman'ın, *Mallory McDonald* başlıklı çocuk serisinin ilk üç kitabı, üç öğrenci tarafından her biri farklı bir kitabı çevirecek şekilde ayrı projeler olarak paylaşılmıştır. Öğrenciler, çeviri sürecinde birbirleriyle çeviri kararları konusunda iletişime geçmemiş olup, çeviriler tamamlandığında bir araya gelerek metin üzerinde yaptıkları göstergelimsel çözümler sonucunda aldıkları kararları karşılaştırarak tartışmışlar ve uzlaşım noktaları arayarak sınıfla da paylaşmışlardır. Bu makalede, aynı eğitimi almış üç çevirmen adayının ortak göstergelere farklı yaklaşarak oluşturdukları metinlerinin üzerinden, bir serinin farklı kitaplarının çevirisinde birden fazla çevirmenin görev alması durumunda kurulacak ortak zemine yönelik bir örnek sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk serisi çevirisi, çeviri eğitimi, çeviri göstergelimi, çevirmen kararları, *Mallory McDonald*.

1. Giriş

Bu çalışmanın amacı, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık lisans programında Mezuniyet Projesi kapsamında birbirinden bağımsız üç proje olarak yürütülen ancak tamamlandıktan sonra birbirine bağlanarak farklı bir yönde ilerletilen bir çalışma üzerinden, bir çocuk serisinin farklı kitaplarının çevirisinde birden fazla çevirmenin görev alması durumunda kurulacak ortak zemine yönelik bir örnek sunmaktır. Bu örneğin ilk aşamasında çalışmada yer alan öğrenciler, lisans programının sekizinci yarıyılında tamamlamakla yükümlü oldukları çeviri projesinin olağan akışı kapsamında kaynak dili İngilizce olan, daha önce Türkçeye çevrilmemiş ve en az 10000 sözcükten oluşan bir metin arayışına girmişler ve Laurie B. Friedman'ın, *Mallory McDonald* başlıklı çocuk serisinin ilk üç kitabını, her biri farklı bir kitabı çevirecek şekilde ayrı projeler olarak önermişlerdir. Yaptıkları deneme çevirisinden sonra projeleri onaylanmış ve süreç başlamıştır. Projelerini bireysel olarak yürüten öğrenciler, çeviri sürecinde birbirleriyle çeviri kararları konusunda iletişime geçmemiş olup, çevirileri tamamlandığında çalışmanın ikinci aşamasına geçmişlerdir. Bu aşamada öğrenciler bir araya gelerek metin üzerinde yaptıkları göstergelimsel çözümler sonucunda aynı göstergeleri erek metne aktarırken aldıkları farklı kararları karşılaştırarak tartışmışlar ve uzlaşım noktaları arayarak sınıfla da paylaşmışlardır.

Bu çalışmada, öncelikle projenin ilk aşaması kapsamında izlenen adımlara yer verilmekte, çevrilecek metnin seçimi, seçimin gerekçelendirilmesi, deneme çevirisi yapılarak onay alınması, belirlenen takvim kapsamında öngörülen bölümlerin tamamlanması, geri bildirimler doğrultusunda önerilen bölümlerin düzeltilmesi ve gerekli durumlarda proje danışmanı ile birlikte yeniden ele alınması, çeviri tamamlandığında üzerinde bir ön okuma gerçekleştirilmesi, çeviri kararlarının bir sunum halinde sınıfla paylaşılması, gerektiğinde gelen öneriler ışığında çevirinin güncellenmesi, son okuma tamamlandıktan sonra giriş ve sonuç bölümleriyle birlikte projeye son şeklinin verilmesi basamaklarından söz edilmektedir. Bu basamaklar dahilinde *Mallory McDonald* serisi ile ilgili bilgi verilmekte, çalışmaya konu olan ilk üç kitap özetlenmekte, karakterler tanıtılmakta ve üç kitabın çeviri süreçlerinde alınan kararlardan örneklere yer verilmektedir.

Bundan sonra, projenin ikinci aşaması kapsamında erek metinlere farklı aktarılan ortak göstergeler üzerinde durulmakta ve uzlaşım süreçlerinin nasıl ilerlediğinden söz edilmektedir. Bu aşamada, üzerinde uzlaşılan ortak göstergelerin gerekçelerinden de söz edilmektedir. Son olarak, öğrencilerin gerek bireysel çalışma sürecinde, gerekse uzlaşma aşamasında söylediklerini üstlenip kendilerini özne olarak ortaya koyma durumları Paris Göstergebilim Okulu'nun kurucularından Jean-Claude Coquet'nin "özne" tanımlaması (1984: 13, 2007: 36-37) üzerinden ele alınmaktadır.

Berrin Aksoy'a göre yazın çevirisinde düzyazı uzun süre şiir çevirisi ve onun sorunlarına ilişkin tartışmaların gölgesinde kalmış ve düzyazı çevirmenleri de çeviri süreçlerini niteleyen açıklama ve tanımlardan kaçınmıştır; ancak çeviribilimin betimleyici niteliği tüm çeviri türlerini içeren bütünleştirici bir yöntemden oluştuğundan, çevirinin disiplinlerarası niteliğinin saptanması için kültürel ve sosyal içerik taşıyan düzyazı eserlerdeki unsurların irdelenmesi çeviri tanımlamalarında önem kazanmaya başlamıştır (2002: 101). Bu çalışmada da, bir yandan bir çocuk edebiyatı serisinin kültürel ve sosyal içeriği ile aktarılmasına ilişkin süreç üç çevirmen adayının farklı bakış açılarından örneklerle ele alınmakta, diğer yandan da çeviri eğitimi kapsamında yürütülen mezuniyet projelerine ilişkin bir örnek sunulmaktadır.

2. Çeviri Alanında Bir Mezuniyet Projesi

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık Bölümünde Mezuniyet Projesi adı altında yürütülen çeviri projeleri temel olarak kaynak dili İngilizce olan ve daha önce Türkçeye çevrilmemiş, 10000 sözcükten oluşan bir metnin çevrilmesi üzerine kurulu olup, dileyen öğrenciler kaynak dili Türkçe olan ve daha önce İngilizceye çevrilmemiş bir metin de seçebilmektedirler. Mezuniyet projelerinin daha önce çevrilmemiş metinlerden seçilmesi zorunlu olduğundan, çevrilip çevrilmediği öğrenci tarafından kontrol edilmekte ve bundan sonra metin proje danışmanına önerilmektedir.

Öneri aşamasında öğrenciler, metinle ilgili genel bilgi içeren, o metni seçme nedenlerini açıklayan ve 1000 sözcükten oluşan bir yazıyı, kaynak metnin tamamını ve kaynak metnin 500 sözcükten oluşan bir bölümünden yaptıkları deneme çevirisini, en geç yarıyılın ikinci haftası içinde proje danışmanına e-posta yoluyla iletip, onay almayı beklemektedir. Bu aşamada, kaynak metinle birlikte içinde yer aldığı kitabın kapağı ve yayın bilgilerinin yer aldığı iç kapağı da proje danışmanına gönderilmekte, internet üzerinden ulaşılan bir kaynak olması halinde adresi belirtilmektedir. 1000 sözcükten oluşan yazı, daha sonra projenin çeviri sürecini anlatan "giriş" bölümünde de kullanılacağından, özel önem taşımaktadır. Onay alan öğrenciler projelerine başlamakta, deneme çevirisi yeterli görülmediği için ya da farklı bir

nedenden dolayı onay alamayan öğrenciler ise farklı bir metin seçerek aynı onay süreçlerinden tekrar geçmektedir.

Projelere, içeriği yansıtan bir başlık verilmektedir. Çeviri İngilizceden Türkçeye yapılıyorsa başlık ve giriş yazısı da Türkçe, Türkçeden İngilizceye yapılıyorsa İngilizce olmaktadır. Öğrenciler, ilk dört hafta içinde, projenin 2500 sözcükten oluşan bölümünü (1/4'ünü) tamamlayıp proje danışmanına e-posta ile göndermekte ve verilen geri bildirimler doğrultusunda çevirilerini yeniden ele alarak düzeltilmiş metni proje danışmanına tekrar ulaştırmaktadırlar. Yapılan düzeltmeler, metnin üzerinde işaretlenmektedir. Bundan sonra, ara sınav tarihinde projenin 5000 sözcükten oluşan bölümü (yarısı) tamamlanmış olmakta, proje danışmanına e-posta ile göndermekte ve alınan geri bildirimler doğrultusunda çeviri yeniden ele alınarak yapılan düzeltmeler metin üzerinde işaretlenmiş olarak proje danışmanına tekrar ulaştırılmaktadır. 12. haftanın sonunda, projenin 7500 sözcükten oluşan bölümü (3/4'ü) ve final sınavı tarihinde de çevirinin tamamı için yine aynı süreçler söz konusu olup, bu adımlardan herhangi birinde güçlük yaşayan öğrenciler proje danışmanına e-posta üzerinden ulaşabilecekleri gibi yüz yüze bir çalışma da yürütebilmektedirler.

Çevirinin tamamlanmasından sonraki aşamada öğrenciler, projeye iç kapak, giriş, içindekiler, sonuç ve kaynakça bölümlerini eklemekte ve metnin bütünü proje yönergesinde yer alan karakter, punto, paragraf düzeni ve diğer özelliklere göre düzenlemektedirler. Giriş bölümünde projenin amacı ve kapsamı, metnin seçilme nedeni, çeviri süreci ve kazanımlarına yer verilmekte, çeviride alınan önemli kararlardan örnekler sunulmakta, ve ayrıca eklenmek istenen diğer hususlara değinilmektedir. Giriş bölümünde ayrıca çevrilen metnin konusundan kısaca söz edilmekte ve bunun yanı sıra metni çevreleyen öğelere (Öztürk Kasar, 2009: 172), yani varsa önsöz, sonsöz, ithaf, resim, çizim, fotoğraf, harita, vb. öğelere ve notlara, arka kapak tanıtım yazısına, tanıtım afişlerine, kapakla takım ayraçlara, ticari bir ürün olarak metnin ve kapağının tasarımına ve metnin hangi serinin içinde yer aldığına değinilerek değerlendirme yapılmaktadır. Gerek giriş bölümünde, gerekse çevirinin bütününde kullanılan dile dikkat edilmekte, anlatım bozuklukları ya da farklı sorunların oluşmadığından emin olmak için projenin bütünü öğrenci tarafından bir son okumaya tabi tutulmaktadır. Bu okumada metin, dilbilgisi ve yazım kuralları ve ayrıca noktalama işaretleri bakımından da denetlenmektedir. Diğer yandan, projenin sol sayfasına kaynak metin, sağ sayfasına çevirisi yerleştirilmekte, böylelikle bu iki metin karşılıklı yer almaktadır. Onaya gönderilen dosya, içeriğe ya da şekle yönelik hiçbir eksiklik kalmaması açısından öğrenci tarafından son olarak kontrol edilmekte, bundan sonra ciltletme için onay alınmaktadır. Onaydan sonra proje yönergelerde açıklandığı şekilde ciltlenmekte ve arka iç kapağına projenin pdf dosyasını içeren bir CD sabitlendikten sonra proje danışmanına teslim edilmektedir.

Sonuç olarak, bu çalışmaya konu olan projenin yukarıda açıklanan ilk aşaması öğrencilere metni çevirmek üzere çözümlenme, deneme çevirisi yapma, çeviri kararları alma ve kararlarını gerekçelendirme, metin üzerinde değişiklik önerilen bölümleri yeniden ele alma ve son aşamada metnin bütünü okuyarak düzeltme gibi çevirmen olarak karşılaşılabilecekleri kimi süreçleri deneyimleme fırsatı sunmaktadır. Buna ek olarak da öğrencilerin metnin sayfa düzeni ve ciltlenmesi gibi süreçlere bizzat ilgilenmeleri gerekmektedir. Tüm bu süreçlerde öğrenciler belirlenmiş bir takvime uyma, zamanı iyi yönetme, çeşitli boyutlarıyla teknolojiye yararlanma ve olası aksiliklere karşı tedbirli davranarak çalışmalarının yedeğini almaya varıncaya kadar bir çok unsuru göz önünde bulundurmak durumundadır.

3. Mallory Mcdonald Serisi

27 kitaptan oluşan bir çocuk öyküleri serisidir. Her kitabın farklı bir teması olup, öyküler gerek bir arada gerekse ayrı ayrı okunabilmektedir. Seri 2004-2006 yılları arasında yayınlanmıştır. Seriyi oluşturan öyküler, büyüme çağındaki bir çocuğun hayatını konu almakta ve çocuk okuyucuya bu öykülerin üzerinden belirli mesajlar ve öğütler vermektedir.

Öykülerin baş kahramanı ve ben kişisi sekiz buçuk-dokuz yaşlarında Mallory McDonald adında bir kız çocuğudur. Serinin her kitabı Mallory'nin sorun ettiği bir durumla başlamakta ve konunun ailece tatlıya bağlanması ile sona ermektedir. Bu çalışmaya konu olan projeler için serinin ilk üç kitabı seçilmiş olup, çalışmada bu kaynak metinlerden KM1, KM2 ve KM3 olarak söz edilmekte, çevirileri olan erek metinler ise EM1, EM2 ve EM3 olarak anılmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde, bu kitapların ayrı ayrı çeviri süreçlerine yer verilmektedir.

3.1. Serinin İlk Kitabı ve Çevirisi: *Mallory on the Move: Mallory Taşınıyor*

Mallory On The Move başlıklı kitap; sekiz-dokuz yaşlarında olan Mallory'nin, babasının işi nedeniyle yeni bir şehre taşınmak zorunda olmasıyla başlamakta ve taşınmasıyla birlikte gelişen olayları konu almaktadır. Mallory taşınmamak için en yakın arkadaşı Mary Ann ile birlikte türlü planlar yapıp, anne ve babasını ikna etmeye çalışsa da, çabaları işe yaramaz ve taşınmak için eşyalarını toplamak zorunda kalır. Arkadaşı Mary Ann ise, Mallory için bir veda partisi düzenler. Güzel geçen bir günün ardından vedalaşma zamanı geldiğinde Mallory ile Mary Ann başka çocuklarla arkadaş olmayacaklarına dair birbirlerine söz verirler. Taşınmaya şiddetle karşı olan Mallory taşındıktan sonra istemediği durumlarla karşılaşır. Evdeki en küçük oda ona verilmiştir ve yan evlerinde oturan Winnie adlı kız Mallory'e çok kötü davranmaktadır. Olumsuz durumlardan en önemlisi ise, en yakın arkadaşı Mary Ann'den uzak kalmasıdır fakat Winnie'nin kardeşi Joey ile tanıştıktan sonra işler değişir. Birlikte çok iyi vakit geçirirken bir gün Mary Ann ziyarete gelir. Mallory eski arkadaşı Mary Ann ile yeni arkadaşı Joey arasında kalır. Onları birbirinden uzak tutmaya çalışsa da bir gün karşılaşır. Oynadıkları bir oyun sırasında Mary Ann'in Joey'e kedi maması yedirmesiyle işler karışır ve Mallory çareyi küçük bir kolinin içinde saklanarak Mary Ann'in evine kaçmakta bulur. Artık orada yaşayacağını sanan Mallory'i babası gelip oradan alır ve ona öğütlerde bulunarak eve geri götürür. Bir süre çıkmazda kalıp üzülen Mallory, Joey ile karşılaşır ve aralarını düzeltirler. Yaşadıkları yerde bir dilek gölü vardır. Eski bir efsaneye göre, bu gölde dilenen dilekler gerçekleşmektedir. Akli başına gelen ve bazı şeylerin değerini anlayan Mallory bulduğu özel dilek taşıyla bir dilek diler ve taşı göle atar. Artık her şeyin düzeleceğini hisseden Mallory'nin dileği gerçekleşir ve işler yoluna girer.

Bu kitabın çevirisinde alınan kararlar, bölüm başlıklarının çevirisi, özel isimlerin çevirisi, hitapların çevirisi, yiyecek isimlerinin çevirisi, özel ifade ve sözcük oyunlarının çevirisi, ünlemler ve kısaltmaların çevirisi başlıkları altında incelenmektedir.

3.1.1. Bölüm Başlıklarının Çevirisi

- A Word from Mallory: Mallory'den Haberler

Serinin ilk kitabı bu bölümle başladığı için başlık çevirisinin bölümle uygun olmasına önem verilmiştir. Bu bölümde Mallory okuyucularla ilk kez tanışmakta, onlara taşınacağını ve bu konuda çok mutsuz olduğunu anlatmaktadır. Bu yüzden bölümün anlamını yansıtacağı düşünülerek "Mallory'den Haberler" şeklinde çevrilmiştir.

- Blue Without You: Sensiz Hüzünlü Olacağız!

Bu bölümde Mallory'nin taşınmasından dolayı arkadaşı Mary Ann'in verdiği veda partisi anlatılmaktadır. Oldukça yoğun bir hüznün teması söz konusu olup, partideki yiyecek ve eşyalar özellikle mavi renkte seçilmiştir. "Blue" sözcüğü hem "mavi" hem de "hüzün" anlamlarına geldiğinden, kaynak metindeki "hüzün" anlamı bu göstergelerle yansıtılıp pekiştirilmiştir. Türkçede her iki anlamı da veren bir sözcük bulunmadığı için, sözcüğün hüznün anlamı üzerinden bir tercih yapılmıştır. Bu ifade, partideki pankartın üzerinde de yer almaktadır. Diğer yandan, Mary Ann'in mavi rengini vedanın hüznünü temsil etmesi nedeniyle seçmiş olduğu da bölüm içinde belirtilerek eksik anlam tamamlanmıştır.

- Wish Pond Road: Dilek Gölü Sokağı

Burası Mallory'nin yeni taşındığı yerin adıdır. Asıl karşılığı "gölet" olan "pond" sözcüğü, bu çeviride "göl" olarak aktarılmıştır; zira yer adı olarak bir bütün halinde okunduğunda kulağa daha akıcı geldiği düşünülmüştür. Diğer yandan, "gölet" anlamını verebilmek amacıyla metin içinde gölün küçük olduğu belirtilmiştir. "Cadde" anlamına gelen "road" sözcüğü ise sokak olarak çevrilmiştir çünkü betimlenen yer komşuluk ilişkilerinin olduğu sıcak bir ortam izlenimini vermektedir. Bu anlamın "sokak" sözcüğüyle daha iyi karşılanacağı düşünülmüştür.

- Taster's Choice: Seç ve Tat

Bu bölümün adı, bölümde Mallory ve arkadaşlarının oynadığı oyundan alınmıştır. Bölüm boyunca oynanan bu oyunda gözler kapalı olarak bir yiyecek seçilmekte ve görmeden tadına bakılmaktadır. Bölümün içeriğini birebir çevirmektense bu şekilde bir aktarımın, anlamı daha iyi yansıtacağı düşünülmüştür.

- Never Coming Out: Asla Dönme!

Mallory'nin evden kaçmasını anlatan bölümün başlığıdır. Mallory, Mary Ann'in evine kaçarken, artık orada yaşayacağını ve kendi evine bir daha asla dönmeyeceğini düşünmüştür.

- The "No Joke" Club: "Şakası Yok" Kulübü

Mallory ve Joey'nin kardeşlerine şaka yapmak için kurdukları kulübün adıdır. Burada, Türkçedeki "şakası yok" deyiminden yararlanılarak özgün başlıkla bir benzerlik yakalanmaya çalışılmıştır.

- Mallory in the Middle: Arada Kalan Mallory

Mallory'nin eski arkadaşı Mary Ann ile yeni arkadaşı Joey arasında kalmasını anlatan bölümdür. Türkçedeki "arada kalmak" deyimini kaynak metindeki anlamla denk düşmüştür.

- Wishes Coming True: Gerçekleşen Dilekler

Mallory'nin artık yeni evinde mutlu olmaya başladığını anlatan bölümdür. Kaynak metindeki başlık, Türkçede de anlaşılır olması nedeniyle herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

- The Girl Next Door: Yan Evdeki Kız

Mallory'nin Winnie ile tanışmasını anlatan bölümdür. Kaynak metindeki başlık, Türkçede de anlaşılır olması nedeniyle herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

- Joke Juice: Şaka Suyu

Mallory arkadaş bulmak için şaka suyu hazırlar. Bu bölümde kaynak metindeki başlık, Türkçede de anlaşılır olması nedeniyle herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

3.1.2. Özel İsimlerin Çevirisi

Çocuklara yönelik kitaplar söz konusu olduğunda kişi adlarının çevirisinde izlenebilecek çeşitli stratejileri Jan Van Coillie (2014: 125–129) 10 başlık altında tanımlamıştır: 1) Çevirmemek, aynısını geçirmek, kopya etmek 2) Çevirmemek, ek olarak fazladan bilgi vermek 3) Bir kişi adını, tür adı ile karşılamak 4) Erek dile ses ya da biçim yönünden uyarlamak 5) (Kaynak dile ait özel ad için) erek dilde kullanılan karşılığı kullanmak (egzonim) 6) Kaynak kültüre ait daha yaygın olarak bilinen bir adla ya da aynı işleve sahip olup uluslararası düzeyde bilinen bir adla ile karşılamak 7) Erek dile ait farklı bir adla karşılamak (ikame) 8) Belli bir yan anlamı olan adları çevirmek 9) Farklı ya da ilave yan anlam içeren bir adla karşılamak 10) Devre dışı bırakmak (Türkçesi: Tuna, 2017a: 749).

Mallory serisinin ilk kitabında yer alan kişi adlarının çevirisinde bu stratejilerden ilki uygulanarak, kitapta adı geçen *Mallory McDonald*, *Max*, *Mr.* ve *Mrs. McDonald*, *Mary Ann* ve *Winnie*'nin adları özgün metinde oldukları şekilde bırakılmış, *Mr.* ve *Mrs.* gibi unvanlar da aynı şekilde "Bay ve Bayan" olarak ifade edilmiştir. Hedef kitlede yer alan yaş grubunun dünyada başka ülkelerin ve başka dillerin bulunduğunu ve bu ülkelerde yaşayan çocukların farklı adlarının olduğunu bilmeleri beklenir; kaldı ki "çocuklar çeviri metinlerde yabancıyı bulabilmeli ve farklılıkları, ötekiliği ve yabancıyı hoş karşılamayı öğrenmelidirler" (Dodorer 1981, Stolze 2003'ten aktaran Oittinen 2014: 43). Bu tercihin yer yer getirdiği bir sorun olarak, sondan eklemeli bir dil olan Türkçeye yapılan aktarımlarda kimi zaman adların sonuna eklenen ekler nedeniyle oluşabilen uyumsuzluklardan söz edilebilir.

Diğer yandan, çocuk edebiyatında özel adların çevirisi, metinlerin çocuklar tarafından alınmasını belirlemesi yönüyle özel önem arz etmektedir. Bu noktada, Van Coillie'nin kişi adlarının çevirisine yönelik olarak sınıflandırdığı 10 stratejinin diğer özel ad çevirileri için de geçerli olduğu düşünülerek, özellikle hayvan adları gibi özel adların çevirisine yönelik kararlar tanımlanırken aynı sınıflandırma temel alınmıştır.⁶

Diğer özel adların çevirisinde alınan kararlara aşağıda yer verilmektedir:

- Cheeseburger: Çizburger

Çizburger *Mallory*'nin kedisinin ismidir. İngilizce kökenli olan bu sözcük Türkçeye de yerleşmiş olduğundan, Türkçe yazılışı ile aktarılmıştır.

- Murphy: Patates

Murphy *Joey*'nin köpeğidir. Çocuklar için daha ilgi çekici ve anlaşılır olacağı düşünüldüğünden hayvan adları Türkçeleştirilmiştir. Patates karşılığının seçiminde hem sözcüğün anlamı hem de *Murphy*'nin yumru gibi küçük bir köpek olarak betimlenmesi rol oynamıştır. Bu noktada, Van Coillie'nin "belli bir yan anlamı olan adları çevirmek" (2014: 127) şeklinde tanımladığı strateji söz konusudur.

⁶ Van Coillie'nin kişi adları çevirisine dayalı bu sınıflandırmasından (Tuna, 2017a) referanslı çalışmada kişi adlarının yanı sıra yer adları çevirilerinin tanımlanmasında da yararlanılmıştır.

- Fern Falls: Fern Şelalesi

Mallory ile ailesinin yeni taşınacağı yerin adıdır. Anlaşılmasının daha kolay olması ve okuma güçlüğüne neden olmaması açısından yer adları mümkün olduğunca Türkçeleştirilmiş ve bu bağlamda şelale kısmı Türkçe olarak aktarılmıştır

3.1.3. Hitapların Çevirisi

- Sweet Potato: Tatlı Patates

Mallory'nin annesi Mallory'e bu şekilde hitap ettiği için, birebir çevirisinin de kulağa hoş geldiği düşünülerek aynı şekilde aktarılmıştır.

- Birdbrain: Kuşbeyin

Max, Mary Ann'i hiç sevmediği için ona bu şekilde hitap etmektedir. Türkçede aynı şekilde bir kullanım olduğundan bu doğrultuda aktarılmıştır.

3.1.4. Yiyecek İsimlerinin Çevirisi

- Biscuit dough: Kurabiye hamuru

Mallory'nin evinde seç ve tat oyunu oynarken ortaya çıkardığı yiyeceklerden biridir. Kurabiye yapmak için kullanılan bir hamur olduğu için bu şekilde çevrilmiştir.

- Marshmallows: Yumuşak şekerlemeler

Erek okurlar göz önüne alındığında içinde "w" bulunan ve sessiz harflerin çokça yan yana geldiği "marshmallows" sözcüğünü özgün haliyle bırakmanın güçlük teşkil edeceği düşünülerek "yumuşak şekerlemeler" şeklinde aktarılmıştır.

- Leftover meat loaf: Artmış rulo köfte

Seç ve tat oyununda masaya konulan bir diğer yiyecektir. Et dilimi olarak da aktarılabilecek olan bu yiyecek için anlamı daha net olan rulo köfte karşılığı tercih edilmiştir.

- Happy Meal: Çocuk Menüsü

Mallory ve ailesi McDonalds'a hamburger yemeye giderler ve Mallory de her çocuk gibi kendine çocuk menüsü sipariş eder. "Happy meal" in Türkçedeki karşılığı da bu şekildedir.

- Big Mac: Büyük boy hamburger

Big Mac McDonalds'ta satılan iki katlı bir hamburger çeşididir. İçinde her malzemeden ikişer adet olduğundan büyüktür ancak küçük yaştaki her okur ne anlama geldiğini bilmiyor olabilir. Bu yüzden, Türkiye'deki restoranlarda da geçen şekliyle "Big Mac" olarak bırakmak yerine "büyük boy hamburger" olarak çevrilmiştir.

- Chocolate milkshake: Çikolatalı dondurmalı süt

Anlaşılır olması açısından içeceğin içine koyulan malzemeler göz önünde bulundurularak Türkçeleştirilmiştir.

- Doughnut: Pudra şekerli çörek

Doughnut üzerine çikolata, pudra şekeri veya başka malzemeler konulabilen bir çeşit çörektir. Öykünün bu bölümünde Max'in doughnut yerken pudra şekerlerini her yere dökmesinden özellikle bahsedildiği için, üzerindeki malzemeyi de içine alan bir çeviri tercih edilmiştir.

3.1.5. Özel İfade ve Sözcük Oyunlarının Çevirisi

- Scrapbook: Anı Albümü

Mallory arkadaşı Mary Ann'le birlikte bir deftere fotoğraflar koyup, altlarına yazılar yazarak anıları için albüm yapmaktadır. Bu yüzden albümün işlevi gözetilerek anı albümü şeklinde aktarılmıştır.

- Pinkie swear: Serçe parmak sözü

Mary Ann ve Mallory'nin birbirlerine söz verirken serçe parmaklarını birbirine geçirmektedirler. Çeviri bu anlamı yansıtmak üzere yapılmıştır.

- Cat tricks: Kedi numaraları

Mallory ve Joey Mallory'nin kedisine yuvarlanmak, yere yatmak gibi oyunlar öğretmeye çalışmaktadır. Bağlama uygun olarak "numara" karşılığı kullanılmıştır.

- Rise and shine: Uyan artık bakalım

Mallory'nin annesinin onu uyandırırken kullandığı bu kalıp için Türkçede günlük dilde rastlanabilecek türden bir karşılık seçilmiştir.

- Somewhere between a hundred and thousands: Çıkmaz ayın son günü

Burada Max, annesinin Mallory'e ne zaman taşınma konusunu kapatacağını sorması üzerine böyle bir cevap verir. Türkçede hiçbir zaman olmayacak bir şeyi belirtirken biraz da kinayeli olarak "çıkamaz ayın son günü" denmektedir.

- Like the restaurant but no relation: Soyadım hamburgerci adına benziyor ama bir alakam yok

Mallory kendini tanıtırken her zaman soyadının yanına parantez açarak bu ifadeyi kullanmaktadır. Soyadı, bir hamburgerci restoran zinciri olan McDonalds ile benzeşmektedir. Çeviri de bu doğrultuda yapılmıştır.

- Age 8 ½ plus 1 month: Dokuz yaşına basmak üzereyim

Mallory yaşını bu şekilde söylemektedir. Bu noktada anlam bir ölçüde bulanıklaştırılarak (Öztürk Kasar ve Tuna, 2015: 463 ve 2018: 517), "8 buçuk yaşımı bir ay geçtim" yerine, "dokuz yaşına basmak üzereyim" karşılığı tercih edilmiştir.

- My outdoor voice: Böyle durumlar için kullandığım en yüksek ses tonum

Mallory burada normalden fazla bağırdığı durumlarda kullandığı ses tonundan bahsetmektedir. Açıklayıcı bir çeviri tercih edilmiştir.

- Today is blue day: Mavi renk bugünkü hüznümüzü temsil ediyor

Burada "Bölüm Başlıklarının Çevirisi" kısmında bahsi geçen veda hüznü konu edilmektedir. Mary Ann, Mallory'e mavi oje süreceklerini çünkü o günün hüznünlü bir gün olduğunu söylerken bu ifadeyi kullanmaktadır. "Blue" sözcüğü hem hüznün hem de mavi renk anlamında kullanılmakta olup, bu anlamı Türkçeye yansıtmak için ekleme yapılarak mavinin hüznü temsil ettiği belirtilmiştir.

- Do solemnly swear: Tüm kalbimle yemin ederim

Mallory, Mary Ann'e mektup yazacağına yemin ederken bu ifadeyi kullanmaktadır. Vurguyu iyi yansıtabilmek amacıyla "tüm kalbimle" ifadesi kullanılmıştır.

- You're toast: Tosta döneceksin

Burada Max, iki arkadaşı arasında kalmasından dolayı Mallory ile dalga geçerek bu benzetmeyi yapmaktadır.

- Ok by me: Ben varım

Joey seç ve tat oyunu oynamayı kabul ettiğinde bu ifadeyi kullanmaktadır. Bu ifade Türkçede bir eylemi yapmak ya da bir işe girişmek kabul edildiğinde kullanılmaktadır.

- Blah, blah, blah: Falan filan

Mallory burada yetişkinlerin birbirleriyle tanıştığı andan itibaren konuşmaya başladıklarından bahsederek, her cümleyi anlatmak yerine blah, blah, blah diyerek aslında "bunun gibi konuşmalar" demek istemektedir. Anlam, "falan filan" ifadesiyle yansıtılmıştır.

- Roses are red and violets are blue. One is for me and one is for you: Güller kırmızıdır menekşeler mor. Biri seni, biri beni hatırlatıyor

Burada Mary Ann, Mallory'e içinde iki adet mor oje olan bir hediye kutusu vermektedir. Kutudaki not biraz şiirsel olup, uyağı bulunmaktadır. Çeviriyi uyaklı bir aktarımla sağlamak için "hatırlatıyor" sözcüğü eklenmiş ve "blue" sözcüğü de "mor" olarak çevrilmiştir; kaldı ki Türkçede menekşeler genelde "mor" olarak geçmektedir.

- What's as long as California and wider than Texas?: Uzay boşluğundan bile geniş olan şey nedir?

Mallory, Max'in midesinin çok büyük olduğunu belirtmek için bu şakayı yapmaktadır. Çocuk okurların Teksas'ı ya da Kaliforniya'yı bilemeyebilecekleri, bilseler bile aradaki mesafeyi tahmin edemeyebilecekleri düşünülerek, uzaklığı anlatmak için "uzay boşluğu" ifadesi kullanılmıştır.

- What's another name for funny candy? Gülmekten yerinde duramayan şekerin adı nedir? Laughy taffy: Patlayan şeker

Joey'nin Mallory'nin şaka kitabından seçip Mallory'e yaptığı bir şakadır. Türkçeye mantıklı bir şaka olarak çevrilmeye çalışıldığı için anlam dönüştürülmüştür. Patlayan şekerin ağza atıldığında sabit duramayıp patlamaya başlamasından ve sanki gülüyormuş hissi vermesinden esinlenilmiştir.

- Knock knock: Tak tak

Who's there?: Kim o?

Leaf: Bırak

Leaf who?: Hangi bırak?

Leaf me alone: Beni yalnız bırak

Burada Mallory, annesine küstüğü için konuşmak istememekte ve yalnız kalmak istemektedir. "Leave" sözcüğü yerine benzer şekilde telaffuz edilen "leaf" sözcüğü kullanılmıştır ve şakanın özü burada

saklıdır. Türkçede “yaprak” ve “bırakmak” sözcükleri için aynı durum geçerli olmadığından, şaka “bırak” sözcüğü üzerinden kısmen aktarılmıştır.

- What do you call a mad cat?: Deli kediye ne denir?

A crabby tabby!: Psiiii-kopat kedi

Mallory'nin şaka kitabından rastgele seçip arkadaşlarına yaptığı bir şakadır. Soruda da geçen “deli kedi” anlamının, Türkçede kedi anlamında kullanılan “pisi” sözcüğü ile benzeşmesinden de yararlanılarak “Psi-kopat” olarak verilebileceği düşünülmüştür.

- What do you call a fat cat?: Şişko kediye ne denir?

A flabby tabby: Tüy yumağı

Mallory'nin şaka kitabından rastgele seçip arkadaşlarına yaptığı bir şakadır. Türkçede şişman kedilerden “tüy yumağı” olarak söz edildiğinden bu şekilde aktarılmıştır.

- What do you call a stupid skeleton?: Bir iskelete ne denir?

What?: Ne?

A bonehead: Kemik torbası

Mallory'nin şaka kitabından rastgele seçip arkadaşlarına yaptığı bir şakadır. Buradaki şakayı Türkçede anlam ifade edecek bir şekilde aktarabilmek için “kemik torbası” karşılığı kullanılmak suretiyle anlam dönüştürülmüştür.

- Knock knock: Tak tak

Who's there?: Kim o?

Olive: Biri

Olive who?: Hangi biri?

“Olive You”: Seni seven biri

Mallory'nin gönlünü almak için annesi tıpkı onun yaptığı şakalara benzeyen bir sözcük oyunu yapmaktadır. Bu sözcük oyunu, “I love you” yerine harflerin yeri değiştirilip “olive you” denmesi üzerine kuruludur. Bu ifadelerin Türkçe karşılıklarıyla aynı sözcük oyunu sağlanamayacağından “-biri, -seni seven biri” şeklinde uyaklı bir karşılık kullanılmıştır.

- Knock knock: Tak tak

Who's there: Kim o?

Ima: Ben

Ima who?: Kim ben?

Ima sorry I fed cat food: Sana kedi maması yedirdiği için özür dileyen ben

Mallory, kedi maması yedirdiği için Joey'den böyle bir şakayla özür diler. Burada da sözcük oyunu yapılarak “I am” yerine “Ima” denilmiştir. Yukarıdaki örnekte olduğu gibi aynı sözcük oyunu sağlanamayacağından “-ben, -özür dileyen ben” şeklinde uyaklı bir karşılık kullanılmıştır.

- Knock knock: Tak tak

Who's there: Kim o?

Butter: Yaaaa

Butter who?: Hangi yaaa

Butter hope you get sth that tastes better than butter: Tereyaaaa

Seç ve tat oyunu oynanırken Mallory tereyağını tadar ve ardından Joey ve Mary Ann'e bu şakayı yapar. Bire bir çevrilmesi halinde Türkçede bir anlam ifade etmeyecek olan bu şaka, Türkçede "ğ" harfinin belli belirsiz telaffuzundan faydalanılarak "yağ" yerine "yaaaa" denmesi suretiyle aktarılmaya çalışılmıştır.

3.1.6. Yansıma Sözcükler ve Ünlemlerin Çevirisi

- Shh: Şşşttt
- Ick: Iyyy
- UGH!: BÖÖĞK!
- Quack! Quack! Quack!: Vakvak! Vakvak!
- Yikes!: Tühhhh!
- Wow!: Vay Canına!
- C'mon!: Hadisene! / Yapma ama!
- Hey!: Baksana!

Bu örneklerde yansıma sözcükler ve ünlemler, bağlama göre karşılık geldiği düşünülen ifadelerle aktarılmıştır.

- Hugs and kisses!: Kucak dolusu öpücükler!

Mary Ann'in Mallory'e gönderdiği mektubun sonuna yazdığı ifadedir. Bire bir çevirisinin Türkçede bu şekilde bir kullanımı olmadığı için "Kucak dolusu öpücükler!" şeklinde dönüştürülmüştür. Bu şekilde sarılma anlamı da verilmiştir.

- Gotcha!: Yakaladım! / Şimdi elime düştün!

Max, Mallory'i perdenin arkasında yakaladığında ve Joey de Mallory ile seç ve tat oyunu oynarken bu ifadeyi kullanmaktadır. İfade, bağlamına göre aktarılmıştır.

- Do sth!: Bir şey de!

Mallory, Max'in kendisiyle dalga geçmesi üzerine annesinden yardım isterken bu ifadeyi kullanmaktadır.

- Cheer up!: Ah pekala, hadi biraz yüzünü güldürelim.

Mallory taşınacağı için çok üzgündür ve odasını toplamak istemez. Ortamdaki durumu daha iyi yansıtabilme için anlam aşırı yorumlanmıştır (Öztürk Kasar ve Tuna, 2015: 463 ve 2018: 517).

- NO WAY!: HAYATTA OLMAZ!

Mallory evden kaçmaması gerektiğini Mary Ann'e anlatırken bu ifadeyi kullanmıştır.

3.1.7. Kısaltmaların Çevirisi

- G.2.G. (SHORT FOR GOT TO GO): K.İ.B (kendine iyi bak demenin kısaltılmışı)

Mallory Mary Ann'e yazdığı mektubun sonunda bu ifadeyi kullanır. Türkçede kaynak metne yakın anlamı veren bir kısaltma tercih edilmiştir.

- S.W.A.K (sealed with a kiss): B.Ö.M (bir öpücükle mühürlenmiştir)

Burada Mallory'nin Mary Ann'e yazdığı mektubu postalamasından bahsedilmektedir. Kaynak metnin birebir çevirisi yapılmış ve kısaltma hali ise Türkçe çeviriye uygun olarak kullanılmıştır.

- P.P.S: 2. Not

Burada Mallory'nin mektubunda yer alan ikinci bir nottan söz edilmektedir. 2. not ifadesinin erek okurlar için daha anlaşılır olacağı düşünülmüştür

- 1-2-3-4-5 method: Ekle ve karıştır yöntemi

Mallory burada şaka suyu hazırlamak için yiyecekleri sürahiye atmakta ve sonra da karıştırmaktadır. Aynı şekilde yansıtılması halinde metin içinde anlamını yitirebileceğinden, "ekle ve karıştır yöntemi" şeklinde açıklanarak aktarılmıştır.

3.2. Serinin İkinci Kitabı ve Çevirisi: *Back to School, Mallory!: Mallory Okula Dönüyor*

İkinci kitapta; Mallory'nin yeni bir şehirde, yeni arkadaşlar ile yeni bir okulda üçüncü sınıfa başlaması anlatılmaktadır. Ayrıca Mallory'nin annesi de onunla aynı okulda müzik öğretmeni olarak göreve başlayacaktır. Mallory'nin bir de beşinci sınıfa giden bir ağabeyi ve onu her koşulda anlamaya çalışan bir babası vardır. Mallory biraz kaprisli ve nazlı bir çocuk olup, karşılaştığı durumlarda gösterdiği tepkiler ile ailesinden aldığı karşılıklar bu kitapta özenle tasvir edilmektedir. Mallory, yeni bir okula başlamanın çok zor olduğuna ve üstelik annesiyle aynı okulda olmanın onu ezik bir çocuk haline getireceğine inandığından okula gitmek istemez fakat ailesinin ısrarıyla gitmek zorunda kalır. Okulda yeni sınıf arkadaşları ve öğretmenleriyle tanışır ancak okula bir türlü alışamaz. Dilek Gölü'ne giderek işlerin istediği gibi gitmesi için dilek tutar. Bir gün annesi, okulda düzenlenecek Sonbahar Festivali için bir çiftlikte geçen bir gösteri hazırlayacaklarını söyler. Mallory, kendisine denk gelen patlıcan rolü nedeniyle mutsuzdur çünkü çiftçinin eşini oynayıp başrolde olmak ve her zaman olduğu gibi dikkat çekmek ister. Gösteriye çıkmamak için ağabeyinden aldığı bir fikirle bacağı kırılmış gibi yapar. Gösteriye çıkmaz ama bir yandan da çok üzülür çünkü annesi herkesi tebrik ederken o kenarda oturmak zorunda kalmıştır. Annesi Mallory'nin numara yaptığını anlar ve ona çok kızar. Mallory ise okulda çıkardıkları gazetenin ayın öğretmeni köşesinde annesini anlatan bir yazı yazarak kendisini affettirir.

Bu kitabın çevirisinde alınan kararlar, bölüm başlıklarının çevirisi, özel isimlerin çevirisi, hitapların çevirisi, yiyecek isimlerinin çevirisi, özel ifade ve sözcük oyunlarının çevirisi, ünlemler ve kısaltmaların çevirisi başlıkları altında incelenmektedir.

3.2.1. Bölüm Başlıklarının Çevirisi

- A Word From Mallory: Mallory Mcdonald

Kitabın bu ilk bölümünde Mallory'nin kim olduğu, kaç yaşında olduğu, neleri sevip sevmediği hakkında kısa bir bilgi verilmektedir. Ayrıca kitabın asıl konusu olan ve kitaba adını veren Mallory'nin

başlayacağı yeni okuldan ve neden bu okula gitmek istemediğinden bahsedilmektedir. Bu bölüme Mallory'nin adı ve soyadı ile bir giriş yapılması düşünülerek "Merhaba! Ben Mallory" seçeneği üzerinde durulmuş, ancak sonrasında çocukların aklında kalması açısından sadece isim kullanılmasının daha verimli olacağı düşünülmüştür.

- A Bad Start: Korkunç Bir Başlangıç

Bu bölümde Mallory okula başlamakta ancak bu hiç de güzel bir başlangıç olmamaktadır. Geceden sürdüğü ojeler yüzüne bulaşmış ve çıkaramadan okula gitmek zorunda kalmıştır. Aynaya baktığında korkunç ve berbat görüldüğü hissine kapılmıştır. Bu nedenle bu başlıkta "kötü" yerine "korkunç" sözcüğü tercih edilmiştir.

- Hide-N-Peek: Saklan Mallory Saklan!

Bu başlığın "Saklan ve Etrafını Gözetle" olarak çevrilmesi halinde çok dikkat çekici olmayacağı düşünülmüştür. Bu bölümde okula yüzünde mor oje lekeleriyle giden Mallory sırt çantasını kafasına geçirmiş, sırasında yüzünü saklamaktadır. "Saklan Mallory Saklan!" başlığı tercih edilerek sonuna da ünlem eklenmiş ve başlığın bu şekilde daha merak uyandırıcı olduğu düşünülmüştür.

- Singing The Blues: Bayan Mcdonald ile Müzik

Bu başlığı "blues söylemek" ya da "caz söylemek" şeklinde çevirmek yerine, Mallory'nin annesi ile ilk müzik dersinin anlatıldığı bu bölüme içeriği daha doğrudan yansıttığı düşünülen bu başlık verilmiştir.

- Street Friends: Mahalle Arkadaşlığı

Bu bölüm başlığında "sokak" yerine "mahalle" sözcüğünün kullanılmasının nedeni erek kültürde bu şekilde yer alan bir ifade olmasından kaynaklanmaktadır. Diğer yandan, kaynak başlıkta kastedilen anlama da denk düşmektedir.

- Stars Everywhere: Hepiniz Birer Yıldızsınız

Bu başlık, "Her Yerde Yıldızlar" şeklinde bir aktarım yerine kaynak metnin içerisindeki bir cümleden alınmıştır. Çocuklar rol aldıkları tiyatro oyununda çok başarılı olunca öğretmenleri onlara bu cümleyi söylemiştir. Bu cümle erek metnin başlığına taşınmış olup, içeriği de kaynak metinde kullanılan başlıkla ilintilidir.

- The Daily News: Günce

Günce, Bayan Daily ile öğrencilerinin çıkardığı bir gazetedir. Çocuklar öğretmenlerine gönderme yapmak için gazetelerine The Daily News adını vermek isterler. Ancak erek metinde isimler kaynak metinde oldukları şekilde korunduğundan bu göndermeyi yansıtmak mümkün olmamıştır. Diğer yandan, karakter isimlerine yönelik bir yerleştirme yapılması halinde öğretmene Günce adının verilebileceği düşünülmüştür çünkü metinde bu isimle ilgili çeşitli espriler bulunmaktadır ve isimler çevrilmediğinden bunları yansıtmak mümkün olmamaktadır.

- Letter Writing: Mektuplaşma

Bu bölüm için kaynak metinde kullanılan başlık, Türkçede de anlaşılır olduğu dikkate alınarak herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

- Teacher-of-the-Month: Ayın Öğretmeni

Bu bölümde anlam açısından bir değişiklik yapılmamıştır fakat biçimine bakıldığında tirelerin kullanılmadığı görülmektedir. Erek metinde “Ayın-Öğretmeni” şeklinde bir kullanımın yadırganacağı düşünülmüştür.

- Dress Rehearsal: Kostümlü Prova

Bu bölümde kaynak metindeki başlık, Türkçede de anlaşılır olduğu dikkate alınarak herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır. Bu ifade Türkçede “kostüm” sözcüğü kullanılarak dile getirilmektedir.

- A Broken Leg: Kırık Bacak

Batı dillerindeki adlar belirli ve belirsiz olarak tanımlanmakta ve belirsiz tekil adları tanımlamak için bu adların başına “bir” getirilmektedir. Aynı durum Türkçede söz konusu olmadığından, bunlar unutulduğunda metinde fazladan “bir”ler yer almaktadır. (Alpay, 2016: 177). Mallory’nin tiyatro oyununda rol almamak için bacağı kırılmış numarası yaptığı bu bölümde kaynak metindeki başlık, Türkçede de anlaşılır olduğu dikkate alınarak herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmış ve açıklanan nedenle “Kırık Bir Bacak” yerine “Kırık Bacak” başlığı kullanılmıştır.

- At the Wish Pond: Dilek Gölünde

Asıl karşılığı “gölet” olan “pond” sözcüğü, birinci kitabın çevirisinde olduğu gibi ikinci kitabın çevirisinde de “göl” olarak aktarılmıştır; zira “dilek gölü” tamlamasının “dilek göleti” tamlamasından daha akıcı olduğu düşünülmüştür.

- Part of a Plan: Planın Bir Parçası

Ayağı kırılmış numarası yapan Mallory’e annesi çok kızar ve arkadaşı da Mallory’nin affedilmesi için bir plan kurar. “Planın Parçası” deyince kulağa eksik geldiği için bu başlıkta “Planın Bir Parçası” tercihi kullanılmıştır.

- Mom-of-the-Month: Ayın Annesi

Mallory kendini affettirmek için okul gazetesine annesi ile ilgili bir köşe yazısı yazar. Bu bölüm başlığında da tireler açısından yukarıdaki Teacher-of-the-Month: Ayın Öğretmeni örneğinde alınan karar uygulanmıştır.

- Happy Halloween!: Cadılar Bayramı

Halloween erek kültürde bayram olarak kutlanmadığı için “Mutlu Cadılar Bayramı” yerine yalnızca “Cadılar Bayramı” ifadesi kullanılmış ve ünlem işaretine yer verilmemiştir.

- Class Pictures: Sınıf Fotoğrafları

Bu bölümde Mallory fotoğraf çektirecektir fakat ne giyineceğine karar verememektedir. Birkaç kıyafet dener ve seçimi okuyucusuna bırakır. Bu bölümde kaynak metindeki başlık, Türkçede de anlaşılır olduğu dikkate alınarak herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

3.2.2. Özel İsimlerin Çevirisi

İlk kitapta olduğu gibi üçüncü kitapta da kişi adları Van Coillie'nin (2014: 125) "çevirmemek, aynısını geçirmek, kopya etmek" olarak tanımladığı strateji doğrultusunda özgün metinde olduğu gibi bırakılmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde geçen öykülerin çok sayıda kültürel öge barındırması nedeniyle kişi adlarının Türkçe adlarla karşılanması ya da farklı bir strateji kullanılmasının metnin içeriğiyle bir çelişkiye neden olabileceği düşünülmüştür. Buna göre burada, ilk kitapta mevcut olan isimlere ilaveten adları geçen Mallory'nin yeni sınıf arkadaşları Pamela, Zack, Sammy, Emma, Grace, Danielle, Arielle, Nicholas, Brittany, Evan, April, Dawn, Jackson; yeni öğretmenleri Bayan Thompson, Bayan Pearly, Bayan Mansber; çocukların sergiledikleri tiyatro oyunundaki çiftçi ve eşi olan Bay ve Bayan Brown, Joey ve Winnie'nin babası Bay Winston'ın adları erek metinde de aynen korunmuştur. Bu noktada Amerikan kültürüne ait belli başlı göstergelerin metinde korunmasına dikkat edilmiş olup, Van Coillie'nin kişi adlarına yönelik olarak "çevirmemek, aynısını geçirmek, kopya etmek" (2014: 125) şeklinde tanımladığı strateji izlenmiştir.

Kişi adları dışında kalan özel adlar ile hitapların çevirisinde alınan kararlara aşağıda yer verilmektedir:

- Cheeseburger: Hamburger

McDonald soyadının McDonalds'ı ve hamburgeri çağrıştırdığı düşünülerek Mallory'nin Cheeseburger adlı kedisi erek metne Hamburger olarak aktarılmıştır. Bu noktada, Van Coillie'nin "daha yaygın olarak bilinen bir adla karşılamak" (2014: 127) şeklinde tanımladığı strateji söz konusudur.

- Fern Falls Elementary: Fern Falls İlkokulu

Mallory'nin ve ailesinin yeni taşınacağı yerin adı olan Fern Falls, şelale anlamını içermesine rağmen bu çeviride kaynak metindeki gibi bırakılarak aktarılmıştır. Fern Falls söz öbeğinde bir ses uyumu olduğu düşünülerek uyumu bozmamak adına bu yönde tercih kullanılmıştır. Diğer çevirilerde ise ses uyumu yerine anlamı ön plana çıkaran bir tercihe yönelinmiştir.

3.2.3. Hitapların Çevirisi

- Sweet Potato: Şirin Patates

Annesinin Mallory'e hitabının tatlı patates olarak değil de, şirin patates olarak aktarılmasının nedeni tamamen Mallory'nin bir çocuk olarak sahip olduğu özellikler ile alakalıdır. Şirin, kıpır kıpır bir çocuk olması göz önünde bulundurularak bu şekilde çevrilmiştir.

- Class!: Çocuklar!

Metinde öğretmenin öğrencilerine yönelik olarak kullandığı "Class!" hitabı "Çocuklar!" olarak aktarılmıştır zira Türkçede öğrencilere "Sınıf!" şeklinde bir hitap kullanılmamaktadır. Öğrencilerin yaşı ve ilkökul çocuğu oldukları düşünüldüğünde "Çocuklar" hitabı uygun gelmektedir.

3.2.4. Yiyecek İsimlerinin Çevirisi

- Fruity Pops: Lolipop

Lolipop veya top şeker olarak da bilinen bu şeker çeşidi lolipop olarak aktarılmıştır.

- Doughnut: Donat

Doughnut Türkiye'de aynı adla bilinen bir çörek olduğundan bu sözcük Türkçe yazılışı ile aktarılmıştır.

- Marshmallow: Marşmelov

Donat sözcüğünde olduğu gibi bu sözcüğün de Türkçeye yerleşmiş haliyle kullanılabilceği düşünülmüş ve marşmelov adı altında şekerlemelerin marketlerde yer almasından da yola çıkılarak Türkçe yazılışı ile aktarılmıştır.

3.2.5. Özel İfade ve Sözcük Oyunlarının Çevirisi

- Go Bananas!: Çılgınlar Gibi Eğlenin!

Bu ifade, tiyatro oyununu sunan bir öğrencinin izleyicilere seslenişidir. Bağlam gereği bol bol eğlenin, eğlenenin tadına varın, keyfinize bakın şeklinde anlamlar yüklenebilecek bu sesleniş “çılgınlar gibi eğlenin” şeklinde aktarılmıştır. İçinde izleyiciyi harekete geçirme güdüsü bulunduğu için de sonunda ünlem işareti kullanılmıştır.

- Age eight and almost $\frac{3}{4}$: Neredeyse dokuz yaşıdayım

Mallory yaşını ince ince hesaplayarak söylemektedir. Daha kolay anlaşılması açısından anlam bir ölçüde bulanıklaştırılarak (Öztürk Kasar ve Tuna, 2015: 463 ve 2018: 517), “8 buçuk yaşımı neredeyse dokuz ay geçtim” yerine, “dokuz yaşına basmak üzereyim” karşılığı tercih edilmiştir.

- Trick-Or-Treat: Şeker mi Şaka mı?

Bu ifade, Cadılar Bayramında tanıdıklarının evine şeker istemeye gidecek olan Mallory ve arkadaşları tarafından kullanılmaktadır. Kaynak kültüre özgü bu kullanım dilimize genellikle bu şekilde yansımakta ve trick/treat ikilemesinde “t” harfinin tekrarı ile sağlanan ses uyumu şeker/şaka ikilemesinde “ş” harfinin tekrarı ile yansıtılmaktadır.

- Rise and shine, Sleepyhead: Uyan hadi, Uykucu Şirin

Okula gitmemek için yataktan kalkmayan Mallory’i annesi Bayan McDonald bu şekilde uyandırmaktadır. “Sleepyhead” uyumayı seven ve çok uyuyan kişiler için kullanılan bir sıfat olup, erek kültürde bilinen bir karakter olan “Uykucu Şirin” ile karşılaşması düşünülmüştür.

- She clears her throat: “Öhööm” diyerek boğazını temizledi.

Okula gitmek istememesinin sebeplerini liste halinde yazan Mallory bu listeyi annesine verir ve annesi okumadan önce boğazını temizlemek ister. Sesli okuma yapmadan önce ciddi bir ses tonu sağlamak için yapılan boğaz temizleme hareketi, “öhööm” ünlemiyle pekiştirilmiştir.

- I think with Mrs. Daily, good things will happen on a Daily basis. Get the joke? Eminim ki, öğretmenin Bayan Daily ile bugün çok güzel geçecek. Aslında her gün ayrı bir güzel geçecek Bayan Daily’le. Anlaştık mı?

Kaynak metinde Bayan Daily’nin “günlük” anlamına gelen adı ile ilgili bir şaka yapılmıştır fakat erek metinde kişi adlarının çevrilmemesi nedeniyle bu şaka erek dile aktarılamamıştır. Bu nedenle okula gitmesi için Mallory’i ikna etmeye çalışan annesine ait bu sözler şaka gibi değil, anlaşma gibi yansıtılmıştır.

- The Daily News: Günce

The Daily News kaynak metinde öğrencilerin çıkardığı günlük bir gazetedir ve bu gazete fikrini ortaya çıkaran öğretmenin adı ise Bayan Daily’dır. Öğrenciler bir incelik yaparak gazetenin adını belirlerken

öğretmenlerinin adını atıfta bulunmak istemişlerdir. Gazetenin adı Türkçeye “Günce” olarak aktarılmış fakat erek metinde kişi adlarının çevrilmemesi nedeniyle bu atıf yansıtamamıştır.

- Crazy Eights and Go Fish!: Çılgın Sekizler ve Balık Git!

Bu oyunlarla ilgili internet üzerinden yapılan araştırmada oyunlarla ilgili Türkçe açıklamalara ulaşılmakla birlikte oyun isimlerinin İngilizce bırakıldıkları görülmüştür ancak anlaşılır olması açısından oyunların içerikleri de incelenerek erek dile çevrilerek aktarılmıştır.

- I cross my fingers: Olmasını çok istiyorum

Bu Amerikalıların bir şeyin olmasını çok istedikleri ya da şans diledikleri zaman yaptıkları bir harekettir fakat erek kültürde yeri yoktur. Bu kalıbın olduğu yerler, bağlama göre “olmasını çok istiyorum” gibi ifadelerle karşılanmıştır.

- Down on the Farm: Çiftliğin Kurtuluşu

Kaynak metinde öğrencilerden *Down on the farm* adlı bir tiyatro oyununda yer almaları istenmektedir. Oyunda batmakta olan bir çiftçinin bataktan nasıl kurtulduğu anlatılmaktadır. İlk olarak *Çiftliğin Çöküşü* ve *Çiftliğin Üzerindeki Kara Bulutlar* seçenekleri üzerinde durulmuş fakat bu başlıklar çiftliğin sonradan kurtulduğu anlamını yansıtmadığından *Çiftliğin Kurtuluşu* şeklinde aktarılmış, böylelikle hem çiftliğin başında kurtulunması gereken bir bela olduğu hem de sonuçta bu beladan kurtulduğu anlamları bir arada verilebilmiştir.

3.2.6. Yansıma Sözcükler ve Ünlemlerin Çevirisi

- BRRNNNK!: ZONKKK!

Bilgi yarışmalarında bir soruya yanlış cevap verildiğinde makineden gelen sesi ifade eden bu ünlem, Türkiye’de bu durumda duyulan sesle uyumlu olarak “Zonkkk” ünlemi ile ifade edilmektedir.

- AAARGH!: AHHGG!

Acı hissini vermek amacıyla “AHHGG” ünlemi kullanılmıştır. Bu ünlem bacağı kırılmış numarası yapan Mallory’nin düştüğü esnada çıkardığı sestir.

- PHEW!: OHOO!

Bu ünlem Mallory’nin babası tarafından kullanılmıştır. Mallory’nin çok fazla dileği vardır ve gölün başında bunları saymaktadır. Babası ise dilekleri çok fazla bulduğunu belirtmek için bu ünlemi kullanmaktadır.

- OH YEAH!: VAYYYY!

Okuldan ilk başta nefret eden Mallory bir süre sonra annesine okulu artık eğlenceli bulduğunu açıklar. Annesi de bu duruma çok şaşırarak bu şekilde karşılık verir ve bunun nasıl olduğunu sorar.

- Boo-Hoo! Boo-Hoo! Boo-Hoo!: Halloween won’t be the same without you.

Hoo! Hoo! Hoo! Hoo! Cadılar Bayramı sensiz hiç aynı tadı vermeyecek.

Mary Ann tarafından Mallory’e yazılmıştır. “Hoo Hoo Hoo” ünlemi Noel Babadan tanıdık geldiği için Boo Hoo yerine tercih edilmiştir. Erek metinde tirelere yer verilmediğinden bu örnekte de tutarlılık açısından kullanılmamıştır. Fakat bu şiirde kaynak metinde tutturulan uyak erek metne yansıtamamıştır.

- Hugs, Hugs, Hugs!: Kocaman kocaman sarılıyorum!

Mary Ann'ın Mallory'e yazdığı mektup bu şekilde son bulmaktadır. "Sarılıyorum" ifadesini üçleme şeklinde kullanmak yerine aynı etki "kocaman kocaman sarılıyorum!" ifadesiyle yansıtılmaya çalışılmıştır.

- Kisses, kisses, kisses!: Mis mis öpüyorum seni!

Burada da yukarıdaki örnekle aynı durum geçerli olmuştur.

3.2.7. Kısaltmaların Çevirisi

- G.2.G (Got to go): Şimdi gitmeliyim

Bu ifadeyi Ş.G. şeklinde kısaltmak anlamlı gelmediğinden kısaltılmadan çevrilmiştir.

- C'mon!: Hadi ama!

Yine hızlı günlük konuşma kapsamında bazı harflerin yutulması ile oluşan bu kısaltma, Türkçede "haydi" sözcüğünün kısaltılmış hali olan "hadi" ile karşılanmıştır.

3.3. Serinin Üçüncü Kitabı ve Çevirisi: *Mallory vs. Max- Mallory Max'e Karşı*

Mallory'nin ağabeyi Max'e köpek alınacaktır. Zaten bir kedisi olan Mallory evde yeni bir hayvana ihtiyaç olmadığını düşünmektedir. Fakat ailesi bu konuda Mallory ile aynı fikirde değildir. Max'e suratında beyaz bir lekesi olan kahverengi bir köpek alınır. Köpeğe Şampiyon adı verilir ve köpeğin eğitimine başlanır. Joey'nin de bir köpeği olduğu için eğitime yardım edebileceğini söyler. Şampiyon'u kim oturtacak diye iddiaya giren Mallory kaybeder ve o gün garajı süpürür. Max, Şampiyon artık bazı numaraları öğrenebildiği için onu okula götürmek ister ancak önce veterinerlere kontrole giderler. Veteriner onlara köpeklerin bebek gibi olduğundan bahseder ve okula gidecekse üç kurala uyulması gerektiğini söyler. Bu kurallar Şampiyon'u tutmak, okulda yiyecek ve içecek vermemek ve sınıfa götürmeden önce yürüyüşe çıkarmaktır. Şampiyon'u arkadaşlarına göstermek isteyen Mallory, uyulması gereken üç kuralı da çiğner. Şampiyon korkup sınıfta tuvaletini yaptığında Mallory zor durumda kalır. Eve döndüklerinde Max ile kavga ederler ve Şampiyon'un kaybolduğunu fark edip her yeri ararlar. Mallory olanlar için çok pişmandır. En sonunda garaja kimsenin bakmadığını fark eder. Garaja gittiklerinde Şampiyon ve Çizburger'i orada bulurlar. Mallory ve ailesi takım olarak çalıştıkları ve Şampiyon'u buldukları için çok sevinir. Bunu kutlamak için Mallory ertesi sabah köpek bisküvisi pişirir. Fotoğraflar çekerler ve Mallory ailesindeki herkese yaptığı gibi Şampiyon'a da bir fotoğraf albümü yapar.

Bu kitabın çevirisinde alınan kararlar bölüm başlıklarının çevirisi, özel isimlerin çevirisi, hitapların çevirisi, yiyecek isimlerinin çevirisi, özel ifade ve sözcük oyunlarının çevirisi, ünlemler ve kısaltmaların çevirisi başlıkları altında incelenmektedir.

3.3.1. Bölüm Başlıklarının Çevirisi

- A Word from Mallory: Mallory'nin Söyleyecekleri Var

Serinin diğer kitaplarıyla aynı başlığın kullanıldığı bu ilk bölümde Mallory bir giriş konuşması yapmaktadır. Her kitabın ilk bölümünde Mallory'nin söylemek istediği bir şeyler olup, ilk bölüm Mallory'den gelen bir mesaj niteliği taşıdığından başlık bu şekilde aktarılmıştır.

- Mallory Marches: Mallory'nin Yürüyüşü

"March" sözcüğü yürüyüş yapma eylemini anlatmaktadır. Bu bölümde Mallory köpek istemediği için evde isyan ettiğini göstermek amacıyla yürür. Mallory'nin eylemini vurgulamak açısından başlık bu şekilde aktarılmıştır.

- Life's Not Fair!: Hayat Adil Değil!

Metinde geçen "it's not fair" cümlesi "bu haksızlık" şeklinde aktarılmasına rağmen kitabın bu bölümünde özellikle hayattan bahsettiği için, bağlama da uyduğu düşüncesiyle "hayat adil değil" ifadesi kullanılmıştır.

- King Max: Kral Max

Bu bölüm için kaynak metinde kullanılan başlık, Türkçede de anlaşılır olduğu dikkate alınarak herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

- Max's Day: Max'in Günü

Bu bölüm için kaynak metinde kullanılan başlık, Türkçede de anlaşılır olduğu dikkate alınarak herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

- In the Doghouse: Gözden Düşmek

Bu bölümde Mallory davranışları yüzünden ceza almaktadır. Burada kaynak metindeki başlığın anlamına dayanarak "gözden düşmek" karşılığı kullanılmıştır. Bölümün içinde geçen "I live in a doghouse" cümlesinin karşılığı olarak ise "köpek" sözcüğünü kullanabilmek adına "köpek yüzünden" şeklinde bir ifade eklenmiştir.

- Playing Games: Oyunlar Oynamak

Bu bölüm için kaynak metinde kullanılan başlık, Türkçede de anlaşılır olduğu dikkate alınarak herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

- Saturday Blues: Cumartesi Sendromu

İngilizcede "Sunday blues" olarak geçen bu deyim burada Mallory'nin çok kötü geçen cumartesi gününü tasvir etmek için arkadaşı tarafından "Saturday blues" şeklinde kullanılmaktadır. Sendrom, olumsuzluk taşıyan bir ifadedir ve Türkçede genellikle "pazartesi sendromu" olarak kullanılmaktadır.

- A New Tune: Yeni Bir Tavır

Bu bölümde Mallory'nin tavırları herkesi rahatsız etmeye başlar ve tepki alır. Arkadaşının annesi Mallory'e "change your tune" ifadesiyle davranışlarını düzeltmesi gerektiğini söyler. Mallory ise tavırları tasvir ederken söylenen şeyleri "singing-with a new tune" şeklinde ifade eder. Bu bölümde vurgulanan da Mallory'nin tavırlarını değiştirdiğidir. Bu nedenle "tune" sözcüğü dönüştürülüp "tavır" olarak aktarılmıştır.

- Show and Smell: Göster ve Koklat
- Winners And Losers: Kazananlar ve Kaybedenler
- Teammates: Takım Arkadaşları
- Family Fun Day: Aile Eğlencesi Günü
- A Recipe From Mallory: Mallory'den Bir Tarif

Bu bölümler için kaynak metinde kullanılan başlıklar, Türkçede de anlaşılır olmaları nedeniyle herhangi bir dönüşüme uğratılmadan doğrudan aktarılmıştır.

- Dog Gone!: Kayıp Köpek!

Bu başlık köpeğin ortadan kayboluşunu vurgulamaktadır. Bu nedenle “Kayıp Köpek!” şeklinde çevrilmiştir.

- Champ’s Scrapbook: Şampiyon’un Albümü

Bu bölümde Mallory’nin köpekleri Şampiyon için hazırladığı albümden resimler gösterilmektedir. Buradaki resimler çekilen fotoğraflar olup, metin içinde de “fotoğraf albümü” olarak kullanıldığından bir bütünlük yakalamak için başlıkta “Fotoğraf Albümü” olarak kullanılması düşünülmüş, ancak diğer başlık seçimleri kısa olduğundan bu başlığı da kısa tutmak adına “Şampiyon’un Albümü” olarak aktarılmıştır.

3.3.2. Özel İsimlerin Çevirisi

Kişi adları diğer kitaplarda olduğu gibi Van Coillie’nin (2014: 125) “çevirmemek, aynısını geçirmek, kopya etmek” olarak tanımladığı strateji doğrultusunda özgün metindeki halleriyle bırakılmıştır. İlk iki çeviride olduğu gibi üçüncü çeviride de Amerika Birleşik Devletleri’nde geçen öykülerin fazla kültürel öge barındırması nedeniyle kişi adlarının Türkçe isimlerle karşılanması ya da farklı bir strateji kullanılmasının metnin içeriğiyle bir çelişkiye neden olabileceği düşünülmüştür. Buna göre, bu kitapta ilk iki kitapta mevcut olan isimlere ilaveten adları geçen Mallory’nin sınıf arkadaşları Pete, veteriner Dr. Alvarez, Mallory’nin komşuları Mrs. Black, Mrs. Hart, Martins, Fines ve Walkers aileleri, Joey’nin babası Mr. Winston, evcil hayvan dükkanı sahibi Patsy ve çiftliğin sahibi Frank’ın adları erek metinde de aynen korunmuştur.

Kişi adları dışında kalan özel adlar ile hitapların çevirisinde alınan kararlara aşağıda yer verilmektedir:

- Champ: Şampiyon

Mallory ve ailesi köpeği alırken Çiftçi Frank köpeğin tam bir şampiyon olduğunu söyler. Ardından Max, köpeğe bu ismi verirken Çiftçi Frank’ın de onu böyle tasvir ettiğinden bahseder. Bu bilgi doğrultusunda Türkçede de aynı anlam yansıtılmak istendiğinden “Şampiyon” karşılığı kullanılmıştır.

- Cheesburger: Çizburger

Mallory’nin kedisinin ismi ilk kitabın çevirisinde olduğu gibi aynı nedenlerle üçüncü kitapta da “Çizburger” olarak aktarılmıştır. Diğer yandan, Mallory’nin en sevdiği yemeğin Çizburger olmasından dolayı kedisine de bu ismi vermiş olmasının özel bir önemi vardır.

- Wish Pond: Dilek Göleti

Çevirmen bir kitabı çevirmek amacıyla okuduğunda sözel ve görsel arasındaki ilişkiye odaklanabilir (Oittinen 2014: 39). Üçüncü çeviride bu doğrultuda “pond” sözcüğünün tam karşılığı olan “gölet” sözcüğü ile aktarılması uygun bulunmuştur zira kitabın içinde göl değil, gölet görseli yer almaktadır.

- Skyline Farm: Ufuk Çizgisi Çiftliği

Üçüncü kitabın çevirisinde, bir önceki örnekte olduğu gibi erek dilde bir anlamı olan özel isimler Türkçe’ye çevrilmiştir. Ufuk Çizgisi Çiftliği şeklindeki aktarım da bu doğrultuda yapılmıştır.

3.3.3. Hitapların Çevirisi

- Sweet Potato: Şekerparem

Tatlı patates anlamında olan bu ifadenin sevgi barındıran kısmının “tatlı” sözcüğünden kaynaklandığı düşünüldükçe, “şekerparem” sözcüğüyle aktarılmasına karar verilmiştir.

3.3.4. Yiyecek İsimlerinin Çevirisi

- Doughnut: Çörek

Türkiye’de aynı adla satılan bir yiyecek olmasına rağmen, her çocuk için anlam ifade etmeyebileceği düşünüldükçe “çörek” olarak aktarılmıştır.

- Sundae: Dondurma

McDonald’s ürünlerinden çocukların bildiği bir dondurma çeşidi olsa da yazılışı ve okunuşu güçlükle arz edebileceğinden “dondurma” olarak aktarılmıştır.

- Animal crackers: Hayvan şeklindeki krakerler

Mallory, albümünde bulunan fotoğrafından birinde hayvan şeklinde krakerler yemektir. Bu nedenle çeviride krakerlerin şekli vurgulanmıştır.

- Dog biscuits: Köpek bisküvisi

Mallory, köpekleri Şampiyon için köpek bisküvisi pişirir. Türkçede de bu ürün köpek mamalarında özellikle bisküvi olarak geçtiği için “köpek bisküvisi” olarak aktarılmıştır.

- Brownie: Çikolatalı kek

Brownie Türkiye’de de bilinen bir kek çeşidi olsa da, Türkçe bir ifadenin daha anlaşılır olacağı ve okuma kolaylığı sağlayacağı düşünüldükçe “çikolatalı kek” olarak çevrilmiştir.

- Hot dog: Sosisli

“Hot dog” Max’in köpeğine bir isim önerisi olarak kullanılmıştır. “Hot dog” Türkiye’de de bilinen bir sandviç çeşidi olmakla birlikte Türkçe bir sözcüğün daha fazla anlam ifade edeceği düşünülmüş ve “sosisli” karşılığı kullanılmıştır.

- Chocolate chip cookie: Çikolata parçacıklı kurabiye

Bu ifade, köpeğin arka bahçeye tuvaletini yaptığında ortaya çıkacak görüntüyü tasvir etmek için Mallory tarafından bir benzetme olarak kullanılmış ve aynı şekilde “çikolata parçacıklı kurabiye” olarak çevrilmiştir.

- Marshmallow: Marşmelov

Yabancı bir sözcük olmakla birlikte Türkçede de kullanılan bu sözcük, yazılışı yönünden erkek okuyucular için güçlükle arz edebileceğinden Türkçede okunduğu gibi yazılarak “marşmelov” olarak aktarılmıştır.

3.3.5. Özel İfade ve Sözcük Oyunlarının Çevirisi

- Mango Madness Shampoo: Şeftali Çılgınlığı Şampuanı

Bu sözcük, Max köpeği Şampiyon'u yıkarken kullanılmıştır. Mallory, köpekleri Şampiyon güzel koksun diye kendi şampuanını tavsiye eder. Mango kokulu şampuan her çocuk okuyucunun duyup anımsayacağı bir koku olmayabileceğinden mango yerine "şeftali" olarak çevrilmiştir.

- Singing with a new tune: Yeni bir akortla çalmak

Mallory Max'e köpek alınmasından dolayı kötü davranışlarda bulunur. Arkadaşının annesi ona "change your tune" ifadesiyle davranışlarını düzeltmesi gerektiğini söyler. Mallory ise tavrını düzelttikten sonraki söylemlerini "singing with a new tune" şeklinde ifade eder. Bu tavır değişikliği "akort etmek" fiiliyle karşılandığından, "şarkı söylemek" için de "akortla çalmak" karşılığı kullanılıp bir uyum yakalanmaya çalışılmıştır.

- Change your tune: Tavrını akort etmek

Deyim olarak yeni bir tavır edinmekten bahseden bu ifadeyi içindeki melodi anlamını da koruyarak aktarmak için "akort etmek" karşılığı kullanılmıştır çünkü akort etmek de düzeltmek ve çeki düzen vermek anlamıyla bağdaşmaktadır.

- Show and tell: Göster ve anlat etkinliği

Bu etkinlik kapsamında Mallory, köpekleri Şampiyon'u sınıfa getirmiştir. Şampiyon sınıfın önünde tuvaletini yaptığında "Göster ve koklat" göndermesiyle espri konusu olmuştur.

- Scrapbook: Albüm

"Scrapbook" Mallory'nin kendisi ve ailesi için yaptığı resimli bir albümdür. İçinde yazılar, anılar ve fotoğraflar bulunmaktadır. Bu sebeple "fotoğraf albümü" olarak çevrilmiştir

- Dogtor: Köpeteriner

Bu sözcük Mallory'nin köpek doktoruna gittiklerinde yaptığı bir espridir. Bu sözcük oyunu "dog" ve "doctor" sözcüklerinin hecelerinin birleşmesiyle yapılmış olsa da, Türkçe'de köpek ve doktor sözcükleriyle aynı uyum yakalanamayacağı için ve bahsedilen kişinin zaten veteriner olmasından dolayı "ö" ve "e" ince ünlülerinin uyumundan yararlanılarak "köpeteriner" olarak çevrilmiştir.

- Sheepdog: Koyunköpeği

Bu sözcük Max'in köpeği Şampiyon'u yıkarken köpüklerden dolayı oluşan görüntü için Mallory'nin espri olarak kullandığı bir benzetmedir. Şampiyon koyuna dönmüş bir köpektir.

- Poop: Tuvaletini yapmak

Bu sözcük Mallory Şampiyon'u sınıfına götürdüğünde Şampiyon'un sınıfa tuvaletini yapması üzerine kullanılmıştır. Farklı bir aktarım Türkçede kaba olacağı için "tuvaletini yapmak" olarak çevrilmiştir.

- Size 3: 34 numara

Mallory, arkadaşı Mary Ann'e yazdığı ihtiyaç listesinde istediği terlik için ayak numarası belirtmiş olup, Türkiye'de dengi olan 34 numaraya çevrilerek aktarılmıştır.

- Rub-a-dub-dub, there's a dog in my tub: "Düm-tek-tek küvetimde bir köpek"

Max, Şampiyon'u Mallory'nin küvetinde yıkarken, bu durumdan hoşlanan Mallory bu uyaklı ifadeyi oluşturur. Türkçede "Düm-tek-tek" kalıplaşmış bir davul sesi olup, "küvetimde bir köpek" ifadesiyle tamamlanarak kaynak metindeki gibi uyaklı bir şekilde aktarılmıştır.

- Tricks: Numaralar

Bu sözcük, köpekleri Şampiyon'a öğrettikleri hareket ve oyunlar için kullanılmıştır. Türkçede bu tür oyunlar "numara" olarak geçtiği için o şekilde aktarılmıştır.

- Age 8 ¾ plus one month: Yaşım 8 buçuktan 1 ay fazla

Giriş kısmında Mallory, kendisinden bahsederken yaşını bu şekilde söyler. Burada Mallory'nin afacan kişiliği yaşını söyleyiş biçiminden dahi bellidir. Çok karmaşık olmaması ve esprisini de yitirmemesi açısından anlam bir ölçüde bulanıklaştırılarak (Öztürk Kasar ve Tuna, 2015: 463 ve 2018: 517) "yaşım 8 buçuktan 1 ay fazla" şeklinde çevrilmiştir.

- Kisses/Lots of kisses: Çok öptüm

Mallory, en yakın arkadaşı Mary Ann'e mektup yazdığında sonunda bu ifadeyi kullanır. Türkçeye çevrildiğinde öpmek, öpücük göndermek gibi bir anlamda da kullanılabilirdi. Ancak Türkiye'de daha yaygın şekli "çok öptüm" olduğundan o şekilde çevrilmiştir.

- A word from Mallory: Mallory'nin söyleyecekleri var

Kitabın başında Mallory'nin söyleyeceği şeylere verilen bu başlık için "Mallory'nin söyleyecekleri var" ifadesinin ilgi uyandırıcı bir karşılık olacağı düşünülmüştür.

- Putt-putt: Mini-golf

Mallory ve ailesinin yapacağı bir aktivite olarak verilmiştir. Kaynak metinde mini-golf yerine "putt-putt" kullanılmış olmakla birlikte temsil ettiği ve Türkçede de kullanılan "mini golf" karşılığı tercih edilmiştir.

- Look like a tomato soup: Pancar gibi olmak

Max, Mallory'e çok kızdığında suratının aldığı kırmızılığı anlatmak için Mallory'nin kullandığı deyimdir. "Domates çorbasına benzemek" yerine Türkçede aynı anlamı veren "Pancar gibi olmak" deyimini kullanılmıştır.

- Slime: Cıvık cıvık

Bu sözcük Mallory'nin yaptığı köpek bisküvisi hamurunun aldığı kıvamı ifade etmek için kullanılmıştır.

- Hair thingies: Toka

Burada Mallory'nin en yakın arkadaşı Mary Ann'e yolladığı ihtiyaç listesinde geçer. Mallory "thingies" gibi bir ifade kullansa da bahsettiği şey toka olduğu için "toka" olarak aktarılmıştır.

- Sprinkles: Renkli süsler

"Sprinkles" sözcüğü Mallory'nin en yakın arkadaşı Mary Ann'e yolladığı ihtiyaç listesinde geçmektedir. Bağlam dikkate alınarak "renkli süsler" olarak aktarılmıştır.

- Empire State: 102. Kat

Mallory köpeğini sınıfa götürmek istediğini söylediğinde abisinin aldığı tavrı tasvir etmek için “Max sanki ondan Empire State Binası’ndan atlamasını istemişim gibi baktı” ifadesini kullanmıştır. Empire State Binası erek kültürde çocuk okuyucu için anlam ifade etmeyebileceğinden, bir yandan da yazarın vurgulamak istediği gerçek yükseklikteki abartıyı korumak ve bu binaya yapılan göndermeyi de tamamen yok etmemek adına “102. kat” olarak aktarılmıştır, zira Empire State 102 katlı bir binadır.

- Old McDonald had a farm: Ali Baba’nın bir çiftliği var

Mallory Şampiyon’la ilgili tavırlarını değiştirdiğini anlatmak için bir şarkı yazmıştır. “Old McDonald had a farm” şarkısının sözlerini Şampiyon’a uyarlamış ve o melodiyi kullanmıştır. Bu bölümün çevirisi, erek dildeki karşılığı olarak görülebilecek “Ali Baba’nın bir çiftliği var” şarkısı üzerinden ele alınmış ve onun üzerine söz yazılmıştır.

- Way to go, Champ!: Yürü be Şampiyon!

Şampiyon numaralar yapmayı öğrenince, Max sevinir ve bu ifadeyi kullanır. Onaylama veya heyecan belirten bu ifade Türkçede yaygın bir kullanım olan “yürü be” ile karşılanarak ünlem ifadesi olarak çevrilmiştir.

3.3.6. Yansıma Sözcükler ve Ünlemlerin Çevirisi

- We wait to hear a woof-woof, but we don’t: Havlamasını duymak için bekledik ama sesi çıkmadı.

Burada kaybolan köpekleri Şampiyon’u arayan Mallory seslenip köpeğin havlamasını bekler. Yansıma sözcük Türkçedeki kullanımına uygun olarak “havlamak” fiili ile karşılanmıştır.

- Meow: I call her name and she meows again: Seslendim ve tekrar miyavladı

Mallory Şampiyon’u ararken kedisi Çizburger miyavlar. Yansıma sözcük Türkçedeki kullanımına uygun olarak karşılanmıştır.

- He croaks, and the class stop talking: Virakladı ve sınıf konuşmayı bıraktı

Burada Mallory’nin öğretmeni, Kurbağa Chester’a vurarak ses çıkarır. Özgün metinde kullanılan fiil, yansımanın Türkçedeki kullanımına uygun olarak “viraklamak” fiili ile karşılanmıştır.

- Got to go!: Hadi ben kaçır!

Mallory en yakın arkadaşına mektup yazarken heyecanlı bir şekilde köpek bisküvilerine bakmaya gidişini anlatmak için bu sözcüğü kullanır. “Gitmem gerek” gibi bir karşılık seçmek mümkün olsa da “hadi ben kaçır!” ifadesinin ünlemle birlikte dilin günlük kullanımına uygun olacağı ve o heyecanı daha iyi anlatacağı düşünülmüştür.

- Now scoot!: Tabanları yağla!

Bu sözcük Mallory’nin annesinin hazırlanmaları için çocukları uyardığında kullandığı ifadedir. Türkçedeki “koşmak” anlamı üzerinden “acele etme” yan anlamını da sağlayacağı düşünülerek “tabanları yağlamak” deyimini kullanılmıştır.

3.3.7. Kısaltmaların Çevirisi

- I don't think Champ and I have ESP: Sanırım Şampiyon'un beyniyle benim beynim arasında telepati özelliği yok.

Mallory, abisiyle girdiği iddiayı kaybetmemek için köpekleri Şampiyon'a beyin gücüyle "oturma!" komutunu vermeye çalışır ve Şampiyon anlamaz. "ESP" aslında "extrasensory perception" ifadesinin kısaltmasıdır ancak aynı yönde bir kısaltma anlamı bulanık kılacağı için "telepati" sözcüğü tercih edilmiştir. Olayın beyin gücüyle alakalı olduğunu anlatmak için de "beyin" sözcüğü kullanılmıştır.

- They're still little, so you have to handle'em carefully: Hala çok küçükler, bu yüzden dikkatli olun.

Burada günlük bir konuşma söz konusu olduğu için "them" yerine kısaltılmış versiyonu olan "em" tercih edilmiştir. Hızlı günlük konuşma kapsamında bazı harflerin yutulması ile oluşan bu kısaltma bu örnekte erek dile yansıtılmamıştır.

- C'mon!: Hadi!

Yine hızlı günlük konuşma kapsamında bazı harflerin yutulması ile oluşan bu kısaltma, Türkçede "hadi" sözcüğünün kısaltılmış hali olan "hadi" ile karşılanmıştır.

- Pick'em up: Hepsini al

Burada çiftçi, köpekleri kastederek "onları al" demesine rağmen tüm köpeklerden söz edildiği için "hepsini" şeklinde çevrilmiştir.

- SABGD: Sisters Against Brothers Getting Dog: AKAKK: Abilerinin Köpek Almasına Karşı Kız Kardeşler

Burada Mallory abisinin köpek almasına karşı olduğu için hayali bir kulüp kurar ve ismini "Sisters Against Brothers Getting Dog" koyar fakat isim uzun olduğu için sözcüklerin baş harflerini kullanır. Erek metinde de aynı yönde bir kısaltma oluşturulmuştur.

4. Uzlaş

Çocuk serileri söz konusu olduğunda zaman zaman bir serinin farklı kitaplarının çeşitli nedenlerle farklı çevirmenlerce çevrilmesi durumu söz konusu olabilmektedir. Örneğin, Jeff Kinney'i yazdığı *Diary of a Wimpy Kid* serisi, Epsilon Yayınevi'nden Aslı Tümerkan, Elif Okan Gezmiş, Gülen Işık, İlker Akın ve Kenan Özgür'ün serinin farklı kitaplarını çevirmeleriyle *Saftirik Greg'in Günlüğü* başlığı altında çıkmıştır.⁷ Diğer bir örnek olarak René Goscinny'nin yazıp Jean-Jacques Sempé'nin resimlendirdiği *Le Petit Nicolas* (Küçük Nicolas) başlıklı seri, Can Yayınları'ndan Vivet Kanetti'nin çevirisiyle *Pıtırık* başlığıyla yayınlanmış, ancak yazarın ölümünden sonra kızı tarafından gün yüzüne çıkarılan yayınlanmamış öyküler bu kez Saadet Özen ve Esra Özdoğan tarafından çevrilmiştir. Özen ve Özdoğan'ın çevirilerinde kişi adları ve çocuk anlatıcının üslubu Kanetti'nin çevirilerinde olduğu gibi korunarak, serinin farklı kitapları arasında tutarlılık sağlanmıştır (Tuna, 2017b: 587). Projenin bu aşamasında, birbirinden bağımsız olarak gerçekleştirilen bu üç çevirinin yayınlanacak olması durumunda, kitaplar arasında sağlanması gereken tutarlılık üzerine bir çalışma yapılmıştır. Çeviri

⁷ Epsilon Yayınevi. <http://www.epsilonyayinevi.com/search/saftirik>. [19.05.2019]

süreçlerini bir önceki bölümde verilen örnekler doğrultusunda birbirleriyle iletişime geçmeden tamamlayan öğrenciler, öncelikle birbirlerinin çevirisini okumuşlardır. Bu noktada tüm kitaplarda ya da en az iki kitapta yer alan ortak göstergeler belirlenmiştir. Her bir öğrencinin bireysel olarak yaptığı göstergebilimsel çözümler sonucunda bu göstergelere yönelik olarak ayrı ayrı aldıkları kararlar gerekçeleriyle birlikte ortaya koyularak uzlaşım noktaları aranmış ve sınıfla da bir sunum üzerinden paylaşılmıştır. Aşağıdaki tabloda ortak göstergeler yer almakta ve bunların her biri üzerinde varılan uzlaşılar açıklanmaktadır.

Mallory Serisinin Çevirisinde Alınan Ortak Kararlar⁸

KM	Wish Pond Road
EM1	Dilek Gölü Sokağı
EM2	Dilek Gölü Caddesi
EM3	Dilek Göleti Caddesi
Uzlaşım	Tek heceli “göl” sözcüğü ile daha akıcı bir ifade elde edilmesi ve cadde anlamının da yansıtılması amacıyla “Dilek Gölü Caddesi” seçilmiştir.
KM	Fern Falls
EM1	Fern Şelalesi
EM2	Fern Falls
EM3	Fern Şelalesi
Uzlaşım	Yazıldığı gibi okunan “Fern” sözcüğü korunarak, İngilizce bilmeyen çocuk okura anlamın yansıtılması açısından şelale sözcüğü de kullanılarak “Fern Şelalesi” karşılığı seçilmiştir.
KM	Biscuit
EM1	Kurabiye
EM2	--
EM3	Bisküvi
Uzlaşım	Bağlamına göre hem “kurabiye” hem de “bisküvi” kullanılabilir. Köpek yiyeceğinden söz edilirken bisküvi, insan yiyeceğinden bahsederken kurabiye tercih edilmiştir.
KM	Doughnut
EM1	Pudra şekerli çörek
EM2	Donat
EM3	Çörek
Uzlaşım	Bu sözcük için her çocuğun anlayabileceği düşünülen “çörek” karşılığı tercih edilmiş ve bağlam içindeki malzemeye göre pudra şekerli veya çikolatalı gibi ayrıntı verilmesi kararlaştırılmıştır.
KM	Marshmallow
EM1	Yumuşak şekerlemeler
EM2	Marşmelov

⁸ Kaynak metindeki ifade ile erek metinler arasından üzerinde uzlaşılan ifade koyu renkle vurgulanmıştır.

EM3	Marşmelov
Uzlaş1	Yumuşak şekerlemeler uzun kalmaktadır. “Marşmelov”, erek kültürde tanınan bir sözcük olup, bu nedenle tercih edilmiştir.
KM	Sundae
EM1	--
EM2	Meyveli dondurma
EM3	Dondurma
Uzlaş1	“Dondurma” karşılığı tercih edilerek, çeşidinin meyveli, çikolatalı veya sade olarak belirtilmesine karar verilmiştir.
KM	Sweet Patato
EM1	Tatlı Patates
EM2	Şirin Patates
EM3	Şekerparem
Uzlaş1	Şirin bir çocuğu tasvir etmek için uygun ve yaratıcı bir tercih olduğu düşünülen “şekerparem” karşılığı tercih edilmiştir.
KM	It is not fair
EM1	Haksızlık
EM2	Şansa bak
EM3	Adil değil/ Haksızlık
Uzlaş1	Türkçeye çeviri yoluyla giren “adil değil” ifadesi yerine “haksızlık” sözcüğünün daha doğal bir tercih olacağı düşünülmüştür.
KM	Do solemnly swear
EM1	Tüm kalbimle yemin ederim
EM2	---
EM3	Yemin ederim
Uzlaş1	Bağlamına göre ikisinin de kullanılabileceği düşünülmüştür. Anlam çok yoğunsa “Tüm kalbimle yemin ederim” değilse “yemin ederim” karşılığının kullanılmasına karar verilmiştir.
KM	Murphy
EM1	Patates
EM2	Murphy
EM3	Murphy
Uzlaş1	Metin içerisinde özel isimlerin kaynak metindeki gibi bırakılmasına karar verilmiştir.
KM	Cheeseburger
EM1	Çizburger
EM2	Hamburger

EM3	Çizburger
Uzlaş1	Özel isimlerin çevrilmeme kararı alınmasına rağmen burada sözcük Türkçe yazılışı ile aktarılmıştır. Sözcük Türkçede de kullanıldığından erek okurun kolaylıkla anlayabileceği düşünülmüştür.
KM	Mallory Mcdonald (like the restaurant, but no relation)
EM1	Ben Mallory Mcdonald. Soyadım hamburgerci ismine benziyor ama onla bir alakam yok.
EM2	Benim adım Mallory Mcdonald, hamburgerle alakası yok ama ben de bayılırım hamburgerlere.
EM3	---
Uzlaş1	Özgün metindeki kısa ifadeye ve not düşmüş gibi verilen anlama uyum sağlaması açısından uzlaş1 olarak EM1 ifadesi seçilmiştir.
KM	I cross my fingers.
EM1	İşaret ve orta parmağımı birbirine geçirerek kendime şans diledim.
EM2	Ellerimi çırtım.
EM3	---
Uzlaş1	Bu ifadelerin kullanıldığı yerlerden birinde Mallory kendine şans dilemekte, diğerinde bu hareketi sevinçten yapmaktadır. Bu yüzden bağlama göre her iki ifade de kullanılması kararlaştırılmıştır.
KM	I cross my arms.
EM1	Kollarımı bağladım.
EM2	Kollarımı göğsümde birleştirdim.
EM3	Kollarımı kenetledim.
Uzlaş1	Bu yaş grubu çocukları için “kollarını bağlamak” ifadesinin gayet açık olduğu düşünülmüştür.
KM	A Word From Mallory
EM1	Mallory'den Haberler
EM2	Mallory McDonald
EM3	Mallory'nin Söyleyecekleri Var
Uzlaş1	Her üç kitap da bu bölüm başlığıyla başlamaktadır. Kaynak metindeki hece sayısı ve okuma kolaylığı göz önünde bulundurularak “Mallory'den Haberler” başlığı tercih edilmiştir.
KM	No way
EM1	Hayatta olmaz
EM2	---
EM3	Asla olmaz
Uzlaş1	İkisi de aynı duyguyu uyandırdığı ve anlamsal açıdan bir fark görülmediği için tercih hece sayısına bakılarak yapılmış ve “asla olmaz” karşılığı seçilmiştir. Ancak “hayatta olmaz”

	ifadesinin deyimleşmiş olması nedeniyle sınıftan gelen öneri sonucunda tercih bu yönde değiştirilmiştir.
KM	Big deal!
EM1	Aman ne büyük mesele!
EM2	Büyük bir sorun
EM3	---
Uzlaşım	Bağlamda Mallory eğer alaycı şekilde konuşuyor veya ünlem içeren bir ifade kullanıyorsa "aman ne büyük mesele!" seçilecek, ifade gerçek anlamıyla kullanılıyorsa diğer karşılık tercih edilecektir.
KM	Kisses!
EM1	Öpücükler!
EM2	Öpücükler!
EM3	Çok Öptüm!
Uzlaşım	Kullanımı bağlama göre değişmektedir. Yüz yüze bir vedalaşma varsa "Çok Öptüm", eğer mektup sonunda bir vedalaşma söz konusuysa "öpücükler" kullanılacaktır.
KM	Hugs and Kisses!
EM1	Kucak dolusu öpücükler!
EM2	Bol bol öpüyorum!
EM3	---
Uzlaşım	"Kucak dolusu öpücükler" ifadesi sarılmak anlamını da verdiği için uzlaşım olarak seçilmiştir.
KM	Got to go! / G.2.G (short for got to go)
EM1	K.İ.B (kendine iyi bak)
EM2	Şimdi gitmeliyim!
EM3	Hadi ben kaçır!
Uzlaşım	Özgün metinde zorundalık anlamı ve Mallory'nin başka bir iş için acelesi olduğu anlamı verildiği için bu uzlaşım seçilmiştir.
KM	Wow!
EM1	Vay canına!
EM2	---
EM3	Vay be!
Uzlaşım	"Vay canına" dilimize özellikle çeviri filmlerle giren bir ifade olduğu için "vay be" karşılığı üzerinde uzlaşımıştır.
KM	Cool!
EM1	İyi
EM2	Vayy!
EM3	---

Uzlaş1	Eğer bağlam içinde sözcük olumlu anlamda kullanılacaksa “vaay!” tercih edilecektir. Fakat gnlszlik söz konusuysa “iyi” kullanılacaktır.
KM	C'mon!
EM1	abuk ol! / Yapma! / Hadi ama!
EM2	Hadi ama!
EM3	Hadi!
Uzlaş1	Bağlam farklılığından ötürü anlam farklı Şekillerde karŐılamıŐ, ancak “hadi ama” ifadesi hem acele etme hem de olumsuzluk durumunu yansıttığından tercih edilmiştir.
KM	Wish Pebble
EM1	Dilek Taşı
EM2	Dilek akılı
EM3	Dilek Taşı
Uzlaş1	“Dilek Taşı” ifadesinin bağlama daha iyi uyum sağlayacağı düşünülmüştür. Bu yüzden uzlaş1 olarak seçilmiştir.
KM	Birdbrain
EM1	Kuşbeyin
EM2	Bayan Kuşbeyin
EM3	KuŐbeyinli
Uzlaş1	Max, Mary Ann'i hiç sevmez ve sürekli ona takılır. “Bayan Kuşbeyin” ifadesi daha akıcı bulunarak tercih edilmiştir. Ancak sınıfa yapılan sunumda, olumsuz bir ifadenin başında cinsiyetin fazladan vurgulanmaması gerektiği görüŐü hakim olmuş ve “kuşbeyin” Şeklinde kaynak metindeki gibi aktarılmasına karar verilmiştir.
KM	Tricks
EM1	Numaralar
EM2	Hileler
EM3	Numaralar
Uzlaş1	Türkçe kullanıma ve erek okuyucuya etik açıdan daha uygun olduğu için tercih edilmiştir.
KM	Scrapbook
EM1	Anı albümü
EM2	Anı defteri
EM3	Fotoğraf albümü
Uzlaş1	Fotoğraf albümünde yazı bulunmamaktadır; anı defterinde ise fotoğraf bulunmamaktadır. İki anlamı da sağlayan “Anı albümü” üzerinde uzlaş1mıŐtir.
KM	Age 8 ½ plus 1 month, Age eight and almost ¾ and Age 8 ¾ plus one month
EM1	Dokuz yaŐıma basmak üzereyim.
EM2	Neredeyse dokuz yaŐımdayım.
EM3	Yaşım sekiz buçuktan bir ay fazla.

Uzlaşım	Her bir seride Mallory'nin yaşı giderek büyümekte ve Mallory tarafından ayrıntılı olarak ifade edilmektedir. İlk planda daha anlaşılır olması açısından yukarıda yer verilen tercihler kullanılmıştır. Ancak sınıfa yapılan sunumda özgün metne daha sadık kalınarak kaynak metindeki ince hesabın yansıtılması önerilmiş ve bu doğrultuda "sekiz buçuktan bir ay fazla, neredeyse sekiz yaş on ay ve sekiz yaş on bir ay" şeklinde aktarılması konusunda uzlaşmıştır.
---------	--

Diğer yandan her üç kitapta da Mallory'nin kendine has konuşma tarzının bir parçası olan tireli ifadeler kullanılmıştır. Bu ifadeler farklı durumlarda kimi zaman Mallory'nin iç sesini kimi zaman bir başkasının konuşmasını veya bir davranışı aktarırken kullanılmaktadır. Örneğin ilk kitapta I'm-your-only-daughter look (Ben-senin-tek-kızınım bakışı), ikinci kitapta Mary-Ann-won't-come-to-Fall-Festival kiss (Mary-Ann-sonbahar-festivaline-gelmeyecek öpücüğü), üçüncü kitapta What-did-I-do-wrong look (Ben-nerede-yanlış-yaptım bakışı) bu tireli ifadelerdir. Mallory'nin anlatıcı olarak üslubunun erek metinlere yansıtılması açısından bu tirelerin her üç çeviride de korunmasına karar verilmiştir. Ancak sınıfa yapılan sunumda bu tireli ifadelerin Türkçede bir karmaşaya yol açabileceği fikri ileri sürülerek tirelerin yanı sıra tırnak da kullanılması önerilmiştir. Böylelikle bu ifadeler "ben-senin-tek-kızınım" bakışı, "Mary-Ann-sonbahar-festivaline-gelmeyecek" öpücüğü, "ben-nerede-yanlış-yaptım" bakışı örneklerinde olduğu gibi düzenlenmiştir.

Son olarak, üçüncü bölümde de değinildiği üzere kaynak metinlerde Mallory'nin üslubunu yansıtan çeşitli kısaltmalar kullanılmıştır. Bunlardan bazıları cümle ya da söz öbeklerinin baş harflerinden oluşmaktadır. Bu tür kullanımların yine baş harflerin ve kısaltmanın açılımını kullanmak suretiyle aktarılması konusunda uzlaşmıştır. Bu şekilde hem kısaltmaya bağlı kalınacak, hem de bu ifadeler erek okura anlam ifade edebilecektir. S.W.A.K (sealed with a kiss): B.Ö.M (bir öpücükle mühürlenmiştir), SABGD (Sister Against Brothers Getting Dog): AKAKK (Abilerin Köpek Almasına Karşı Kız Kardeşler), G.2.G (Got to go!): K.İ.B (kendine iyi bak) bu tür aktarımlara örnek olarak verilebilir.

5. Sonuç

Çocuk serileri söz konusu olduğunda zaman zaman bir serinin farklı kitaplarının farklı çevirmenlerce çevrilmesi gerekebilmektedir. Bu çalışmada, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık lisans programında Mezuniyet Projesi kapsamında birbirinden bağımsız üç proje olarak başlatılan ancak birbirine bağlanarak tamamlanan bir çalışma üzerinden, bir çocuk serisinin çevirisinde birden fazla çevirmenin görev alması durumunda kurulacak ortak zemine yönelik bir örnek sunulmuştur. Bu proje kapsamında öğrenciler, bir yayınevi için yapılan çevirilerde yer alan kimi süreçleri deneyimlemişler; deneme çevirisi, redaksiyon, ön ve son okumalar ve zaman yönetimine yönelik tecrübe kazanmalarının yanı sıra, sayfa düzeni, resimlerin yerleştirilmesi, projenin basılması ve ciltlenmesi ile de bizzat ilgilenmişlerdir.

Henry Steele Commager, çocuklar için yazmanın ayrıcalıklı yönünü, "neredeyse herkes yetişkinler için kitap yazabilir diyesi geliyor insanın -neredeyse herkes yazar da zaten; ancak çocuklar için kitap yazmak entelektüel ve ahlaki niteliklerin elverişli bir birleşimini gerektirir" (1953: xv) sözleriyle ifade etmiştir. Bu ifadeyi çeviri açısından ele alacak olursak, çocuklara yönelik çeviri yapmanın da aynı niteliklerin ortaya koyulmasını gerektirdiğinden söz edebiliriz. Buna ek olarak, bu çalışmada yer alan öğrencilerin olaylara çocukların penceresinden bakmak ve dili onlara anlamlı gelecek bir şekilde

kurgulamak, sözcüklerle oynamak ve sözcük oyunlarını korumak, kültür farkından kaynaklanan anlam bulanıklıklarını kapatmak, çocukların kendi aralarında anlayabilecekleri şaka ve günlük konuşmaları aktarmak için ciddi bir zihinsel faaliyet içine girmeleri gerekmiştir. Öte yandan, “metne artık anlamı içinde barındırıyor gözüyle bakılmamaktadır; metin birtakım öğelerin bir araya getirildiği, özümlediği, dönüştürüldüğü metinlerarası bir uzam olarak görülmektedir” (González Cascallana, 2014: 98). Metinlerarası öğelerin saptanması, çözümlenmesi ve aktarılması noktasında öğrenciler çeviriyi birtakım “tercihleri, alternatifleri, kararları, stratejileri, amaç ve hedefleri önvarsayan göstergebilimsel bir dönüşüm ve işlemler meselesi” (González Cascallana, 2014: 99) olarak yaşamışlardır; kaldı ki anlamları konusunda tereddüt bulunmayan göstergelerin dahi aktarım aşamasında birden fazla dikkate almaya değer seçenek sunduğunu da bizzat deneyimlemişlerdir. İlk bakışta göreceli olarak daha kolay bir deneyim olabileceği izlenimini verebilen çocuk edebiyatı çevirisinin aslında alınacak her çeşit kararı etkileyen çok sayıda bileşenden oluşmasının getirdiği güçlükler ise öğrencileri yıldırmaktan çok, daha da motive etmiştir. Öğrenciler çeviri sürecinde akıcılığa ve anlaşılabilirliğe yönelik olarak alacakları kimi kararlar hususunda zaman zaman kaynak dile ve kültüre hakim olan ya da olmayan kişilerden de fikir aldıkları gibi, çevirileri tamamlandıktan sonra çevrelerindeki çocuklara okutup metinlerini sınımışlardır. Bunların hepsi öğrenciler için farklı birer deneyim olmuş ve çeviri sürecini aynı zamanda çok boyutlu bir öğrenme süreci olarak görmüşlerdir.

Paris Göstergebilim Okulunun kurucularından Jean-Claude Coquet'nin geliştirdiği Söyleyenler Kuramı (Coquet 1997, 2007) uyarınca “söyleyen” ya da “sözceleyen” söylemin hem üreticisi hem de alıcısıdır zira sözünü tamamlayıp karşısındakine devrettiğinde dinlemeye geçer; karşısındaki ise sözü devralıp söylem üreticisi konumunu üstlenir ve bu çevrim söylem sürdükçe devam eder (Öztürk Kasar, 2017: 187). Bu kurama Öztürk Kasar'ın geliştirdiği çeviri göstergebilimi yaklaşımı açısından baktığımızda (Tuna ve Kuleli, 2017: 30-50), çevirmeni kaynak metin karşısında söylem alıcısı ve erek metin karşısında da söylem üreticisi olarak düşünebiliriz. Söylem üreticisi sıfatıyla yazarın söyledikleri, çevirmenin söylem alıcısı sıfatıyla söylenenden anladıkları ve anladıklarından hareketle bu kez söylemin yeniden üreticisi sıfatıyla söyledikleri, erek metni oluşturur. Bu noktada Coquet'nin tanımladığı “söyleyen” ya da “sözceleyen” kavramına yakından bakmakta fayda vardır. Coquet'ye göre söylem üretmek, mutlaka özne olmak anlamına gelmez zira özne “sözceleme eyleminde bir dil edimi [...] ve bir mantık-anlam edimini [...] birleştirir. Bir başka deyişle, konuşur ve söylediğini üstlenir” (Coquet 1984: 13'ten aktaran Öztürk Kasar, 2017: 187). Buna göre özne olmak için sadece söylemek yeterli olmayıp, söylediğini üstlenebiliyor olmak da gereklidir.

Sonuç olarak, bu çalışmaya konu olan mezuniyet projesi kapsamındaki üç kitabın çevirisini gerçekleştiren üç çevirmen adayının kitaplarda yer alan kimi ortak göstergelere farklı yaklaşımları görülmüştür. Ortak göstergeleri farklı şekillerde ifade etme noktasında çevirmenlerin aldıkları kararlar rastlantısal olmayıp, her bir karar ayrıntılı göstergebilimsel çözümlenmelerin sonucudur ve bu doğrultuda bir mantık-anlam ediminden kaynaklanan belli bir yargıyı yansıtmaktadır. Bu anlamda çevirmenler, söylediklerini üstlenmek suretiyle kendilerini “özne” olarak ortaya koymuşlardır. Diğer yandan, projenin devamında, farklı ifade edilen göstergeler üzerine yapılan tartışmalar sonucunda varılan uzlaşımlar da rastlantısal olmayıp, yapılan karşılaştırmalar ve eleştirel değerlendirmeler sonucunda varılmış hükümlerdir. Bu anlamda çevirmenlerin bireysel kararlarında olduğu gibi, uzlaşım aşamasında da “özne” olma sıfatlarını koruduklarını söylemek gerekir.

Kaynakça

- Aksoy, B. (2002). *Geçmişten Günümüze Yazın Çevirisi*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Alpay, N. (2016). *Dilimiz, Dillerimiz. Uygulama Üzerine Yazılar*. 4. bs. İstanbul: Metis.
- Commager, H. S. (1953). "Introduction". *A Critical History of Children's Literature*. New York: The Macmillian Company.
- Coquet, J-C. (1984). *Le Discours et Son Sujet* (c. 1). Paris: Klincksieck.
- Coquet, J-C. (1997). *La quête du sens. Le langage en question*. Paris: PUV.
- Coquet, J-C. (2007). *Phusis et Logos. Une Phénoménologie du Langage*. Paris: PUV.
- Epsilon Yayınevi. <http://www.epsilonyayinevi.com/search/saftirik>. [19.05.2019].
- Friedman, L. (2004). *Mallory on the Move*. [KOBO Version]. U.S.A: A Division of Lerner Publishing Group, Inc. <https://www.dr.com.tr/ekitap/mallory-on-the-move>
- Friedman, L. (2005). *Back to School Mallory*. [KOBO Version]. U.S.A: A Division of Lerner Publishing Group, Inc. <https://www.dr.com.tr/ekitap/back-to-school-mallory>
- Friedman, L. (2006). *Mallory vs. Max*. [KOBO Version]. U.S.A: A Division of Lerner Publishing Group, Inc. <https://www.dr.com.tr/ekitap/mallory-vs-max-1>.
- González Cascallana, B. (2014). Translating Cultural Intertextuality in Children's Literature. In J. Van Coillie & W. P. Verschueren (Eds). *Children's Literature in Translation, Challenges and Strategies*. (s. 97-110). New York: Routledge.
- Oittinen, R. (2014). No Innocent Act. On the Ethics of Translating for Children. In J. Van Coillie & W. P. Verschueren (Eds). *Children's Literature in Translation, Challenges and Strategies*. (s. 35-45). New York: Routledge.
- Öztürk Kasar, S. (2017). Jean-Claude Coquet ve Söyleyenler Kuramı. *Prof. Dr. Ayşe Eziler Kıran'a Armağan*. İrem Onursal Ayırır ve Ece Korkut (Haz). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Öztürk Kasar, S. (2009). Pour une Sémiotique de la Traduction. C. Laplace, M. Lederer, D. Gile (Ed.). *La Traduction et Ses Métiers içinde* (s. 163- 175). Caen: Lettres Modernes Minard, Coll."Champollion 12"
- Öztürk Kasar, S. ve Tuna, D. (2015). "Yaşam, Yazın ve Yazın Çevirisi İçin Gösterge Okuma". *Frankofoni Fransız Dili ve Edebiyatı İnceleme ve Araştırmaları Ortak Kitabı*. Ankara: Bizim Grup Basımevi, s. 457-482.
- Öztürk Kasar, S. ve Tuna, D. (2018). "Üç Dilde Shakespeare: Göstergebillimin Işığında 130. Sone ile Çevirilerini Okumak ve Çözümlemek". (Sündüz Öztürk Kasar, Didem Tuna, Çev.). *IJLET International Journal of Languages' Education and Teaching*. Volume 5, Issue 1, April 2017. www.ijlet.com. DOI Number: 10.18298/ijlet.1723, s. 170-181.
- Tuna, D. (2017a). "Çocuk Edebiyatı Çevirisinde Kişi Adları, Yer Adları, Anlatım Tarzları." *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, Vol. 12/22, Ankara. www.turkishstudies.net DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12206>, s. 743-766.
- Tuna, D. (2017b). "Exploring the Nature of Translation of Names In Children's Literature". *Turkish Studies -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*ISSN:1308-

2140,Vol.12/15. www.turkishstudies.net Tuna, D. (2017b). "Exploring the Nature of Translation of Names In Children's Literature". Turkish Studies -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-ISSN:1308- 2140,Vol.12/15. www.turkishstudies.net DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12086>, s. 579-594.

Tuna, D. ve Kuleli, M. (2017). *Çeviri Göstergelimi Çerçevesinde Yazımsal Çeviri İçin Bir Metin Çözümleme ve Karşılaştırma Modeli*. Konya: Eğitim Yayınevi.

Van Coillie, J. (2014). Character Names in Translation. In J. Van Coillie & W. P. Verschueren (Eds). *Children's Literature in Translation, Challenges and Strategies*. (s. 123-139). New York: Routledge.